

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut ekonomických studií

Diplomová práce

2014

Diana Marková

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut ekonomických studií

Diana Marková

**Daň z příjmu ze závislé činnosti: Reálný
dopad legislativních změn – případová studie**

Diplomová práce

Praha 2014

Autor práce: **Diana Marková**

Vedoucí práce: **Ing. Irena Kemény**

Rok obhajoby: 2014

Bibliografický záznam

MARKOVÁ, Diana. *Daň z příjmu ze závislé činnosti: Reálný dopad legislativních změn – případová studie*. Praha, 2014. 89 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut ekonomických studií. Vedoucí diplomové práce Ing. Irena Kemény.

Abstrakt

Tato práce pojednává o vývoji daně z příjmu ze závislé činnosti. Cílem práce je namodelovat reálný dopad legislativních změn v České republice na skutečné daňové zatížení zaměstnanců s různými příjmy a navrhnout optimálnější řešení výpočtu daně. Modelace je provedena na datech obsahujících hrubou mzdu, uplatňované nezdanitelné části základu daně a slevy na dani za každého zaměstnance konkrétního výrobního podniku za rok 2012. Pro ostatní roky data modeluji z daného souboru pomocí inflace. Pro porovnání skutečného daňového zatížení používám efektivní daňovou sazbu, implicitní daňovou sazbu a čistou implicitní daňovou sazbu. Z výsledků výpočtů vyplynulo, že největší vliv na výši daňového zatížení mají daňové odpočty a také minimální a maximální vyměřovací základy pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Pokud by neexistovaly daňové odpočty, bylo by reálné daňové zatížení pro většinu zaměstnanců dle efektivní daňové sazby v čase téměř konstantní. Ve skutečnosti z pohledu efektivní daňové sazby daňové zatížení mírně klesalo právě díky nárůstu daňových odpočtů. Z výsledků také vyplývá, že největší rozdíly v daňovém zatížení mezi zaměstnanci jsou způsobeny uplatňováním a neuplatňováním daňových odpočtů.

JEL klasifikace: H21, H24, K34

Klíčová slova: daň z příjmu ze závislé činnosti, daňové zatížení, sociální a zdravotní pojištění, slevy na dani, nezdanitelné části daně

Abstract

This paper discusses the development of income tax of employees. The aim of this work is to model the real impact of legislative changes in the Czech Republic on the actual tax burden of employees with different incomes and propose optimal solution of tax calculation. The modelling is based on data containing gross salary, applicable tax allowances and tax reliefs for each employee of concrete production company in 2012. For the other years, the data are modelled from the given set using inflation. For comparison of the actual tax burden I use the effective tax rate, implicit tax rate and net implicit tax rate. The results of the calculations show that the tax deductions and the minimum and maximum base for social and health security contributions have the biggest effect on the tax rate. In the absence of tax deductions, the real tax burden for most employees according to the effective tax rate would have been almost constant over time. In fact, in terms of the effective tax rate the tax burden has declined slightly thanks to an increase in tax deductions. The results also show that the biggest differences in tax burden among employees are due to the (non) application of tax deductions.

JEL Classification: H21, H24, K34

Keywords: income tax, tax burden, social security contributions, tax reliefs, tax allowances

Rozsah práce: 128 251 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 12. 5. 2014

Diana Marková

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala Ing. Ireně Kemény za odborné vedení mé práce, rady a věnovaný čas.

Master Thesis Proposal

Institute of Economic Studies
Faculty of Social Sciences
Charles University in Prague

Author:	Bc. Diana Marková	Supervisor:	Ing. Irena Kemény
E-mail:	DianMarkova@gmail.com	E-mail:	kemeny@fsv.cuni.cz
Phone:	723 255 223	Phone:	222 112 323
Specialization:	<i>FFMaB</i>	Defense Planned:	June 2014

Proposed Topic:

Daň z příjmu ze závislé činnosti: Reálný dopad legislativních změn – případová studie

Topic Characteristics:

V diplomové práci se budu zabývat osobní důchodovou daní zaměstnanců, v České republice známé jako daň z příjmu ze závislé činnosti (§6 zákona č. 586/1992 S., o daních z příjmů). Podoba této daně prošla v ČR výraznou proměnou a další změna se chystá. V rámci Evropské unie zatím nebyla výrazněji harmonizována.

Cílem této práce je popsat a zhodnotit vývoj daně z příjmu ze závislé činnosti v ČR včetně připravených změn, resp. ukázat reálné dopady daňových reforem na výši odvedené daně a skutečné daňové zatížení. K tomuto účelu budu využívat data o mzdách zaměstnanců konkrétního výrobního podniku, na kterých provedu případovou studii. V rámci případové studie budu modelovat jednotlivé fáze vývoje čili skutečný dopad jednotlivých změn a budu je porovnávat se statistickými daty. Z daňové teorie budu využívat efektivní daňovou sazbu a ukazatele míry daňové progresivity. Vzhledem k těsné provázanosti se sociálním a zdravotním pojištěním se budu zabývat i pojistným na tato pojištění. Výstupem by mělo být zhodnocení dopadu legislativních změn na odváděnou daň a diskuse a návrh optimálního řešení této daně.

Hlavní téma práce, tedy reálné dopady reforem legislativy v ČR, doplním rozbořem situace v rámci EU. Představím harmonizaci této daně v rámci EU, spočívající především ve smlouvách o zamezení dvojího zdanění. V rámci této problematiky se budu zabývat i zdaněním příjmů ze zemí EU rezidentů ČR. Dále představím systémy zdanění příjmu ze závislé činnosti ve vybraných státech EU a především srovnání této daně v jednotlivých státech s ČR, jednak v absolutní rovině a jednak pomocí implicitní daňové sazby na práci. Nakonec bych chtěla zvážit možnost vyšší míry harmonizace a s tím spojené otázky optimálního nastavení této daně. K tomuto účelu využiji data z Eurostatu a OECD.

Hypotheses:

1. ČR přešla od progresivní sazby k rovné sazbě daně z příjmů ze závislé činnosti, což vyvolalo pokles příjmů státu z této daně.
2. Daňové zatížení práce v ČR je vyšší, než je průměr EU.
3. Harmonizace daně z příjmu ze závislé činnosti v rámci EU není optimální.

Methodology:

Zpracování zadaného tématu bude spočívat především v analýze příslušných zákonů, zvláště zákona č.586/1992 Sb., odborné literatury a dat. Budou využívána statistická data Ministerstva financí, data z Eurostatu a OECD. Bude se jednat například o daňovou statistiku Ministerstva financí, absolutní a implicitní daňovou sazbu práce v zemích EU. Na základě daňové teorie budou konstruovány efektivní daňová sazba a ukazatele míry daňové progresivity.

Dále bude provedena případová studie na datech konkrétního českého výrobního podniku. Budou použita data ve formě roční rekapitulace mzdy za každého jednotlivého zaměstnance za rok 2012. Součástí dat jsou i uplatňované nezdánitelné části základu daně a slevy na dani u každého jednotlivce. Pro tento soubor bude proveden základní statistický popis a následně modelace vývoje zdanění zaměstnanců v ČR na daném datovém vzorku. Na závěr budou výsledky porovnány s reálnými daty daného podniku a celkovým vývojem v ČR. Při tomto porovnávání bude třeba zohlednit vývoj průměrné mzdy a inflace.

Outline:

1. Úvod
2. Daň z příjmu ze závislé činnosti v ČR
  - a. Základní pojmy a současná situace
  - b. Pojistné sociálního a zdravotního pojištění
3. Osobní důchodová daň zaměstnanců v EU
  - a. Harmonizace
  - b. Současná situace ve vybraných státech EU
  - c. Porovnání s ČR
  - d. Optimální systém pro EU
4. Vývoj daně z příjmu ze závislé činnosti v ČR od roku 1993
  - a. Popis vývoje a sestavení výpočtů
  - b. Případová studie: Modelace vývoje pro konkrétní firmu
  - c. Zhodnocení vývoje
5. Závěr

Core Bibliography:

1. BRYS, Bert, Stephen MATTHEWS a Jeffrey OWENS. Tax Reform Trends in OECD Countries. In: *OECD Taxation Working Papers* [online]. No. 1: OECD Publishing, 2011. DOI: 10.1787/5kg3h0xxmz8t-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/tax-reform-trends-in-oecd-countries_5kg3h0xxmz8t-en
2. BRYS, Bert. Wage Income Tax Reforms and Changes in Tax Burdens: 2000-2009. In: *OECD Taxation Working Papers* [online]. No. 10: OECD Publishing, 2011. DOI: 10.1787/5kg3h0s9fm5c-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/wage-income-tax-reforms-and-changes-in-tax-burdens-2000-2009_5kg3h0s9fm5c-en
3. HRDLIČKA, Zdeněk et al. Further Advancing Pro-growth Tax and Benefit Reform in the Czech Republic. In: *OECD Economics Department Working Papers* [online]. No. 758: OECD Publishing, 2010. DOI: 10.1787/5kmh5gmx8h9p-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/further-advancing-pro-growth-tax-and-benefit-reform-in-the-czech-republic_5kmh5gmx8h9p-en
4. KINKOR, Jiří. Měření daňové progresivity. *Finance a úvěr*. Praha: Karlova univerzita v Praze, 1994, roč. 44, č. 9, s. 455-462.
5. KUBÁTOVÁ, Květa, Václav VYBÍHAL a kol. *Optimalizace daňového systému České republiky v kontextu Evropského regionu a měnicího se ekonomického, sociálního a právního prostředí*. Vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, 179 s. ISBN 80-86861-05-8.
6. NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 2008, 257 s. ISBN 978-80-7357-386-7.
7. OECD. *Fundamental reform of personal income tax*. OECD Tax Policy Studies, No. 13. Paris: OECD Publishing, 2006. ISBN 978-926-4025-783.
8. OECD. *Taxing Wages 2013* [online]. OECD Publishing, 2013. ISBN 9789264193376. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxing-wages-2013_tax_wages-2013-en
9. PATUROT, Dominique, Kirsti MELLBYE a Bert BRYS. Average Personal Income Tax Rate and Tax Wedge Progression in OECD Countries. In: *OECD Taxation Working Papers* [online]. No. 15: OECD Publishing, 2013. DOI: 10.1787/5k4c0vhzsq8v-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/average-personal-income-tax-rate-and-tax-wedge-progression-in-oecd-countries_5k4c0vhzsq8v-en
10. *Rámcová strategie konkurenceschopnosti*. 1. upr. vyd. Editor Michal Mejstřík. Praha:

- Úřad vlády České republiky, Národní ekonomická rada vlády (NERV), 2011, 307 s. ISBN 978-80-7440-050-6.
11. SALANIÉ, Bernard. *The economics of taxation*. Cambridge, Mass.: MIT Press, c2003, vii, 226 p. ISBN 02-621-9486-4.
  12. ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU*. 5. vydání. Praha: Linde, 2012, 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.
  13. TORRES, Carolina, Kirsti MELLBYE a Bert BRYS. Trends in Personal Income Tax and Employee Social Security Contribution Schedules. In: *OECD Taxation Working Papers* [online]. No. 12: OECD Publishing, 2012. DOI: 10.1787/5k95qw9633vf-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/trends-in-personal-income-tax-and-employee-social-security-contribution-schedules_5k95qw9633vf-en
  14. VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11. aktualiz. vyd. Praha: 1. VOX, 2012, 368 s. *Ekonomie* (1. VOX). ISBN 978-80-87480-05-2.
  15. ZAJÍČKOVÁ, Miroslava, Radim BOHÁČ a Igor VEČEŘ. *Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU z pohledu daňové harmonizace*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2012, 470 s. *Teoretik*. ISBN 978-80-87576-21-2.
  16. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
  17. Pokyn GŘ D-6 čj. 32320/11-31, k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
  18. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
  19. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění
  20. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
  21. www.mfcr.cz
  22. <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>

Author

Supervisor

Obsah

SEZNAM TABULEK.....	2
SEZNAM GRAFŮ	3
ÚVOD.....	4
1. EKONOMICKÁ TEORIE ZDANĚNÍ.....	6
2. DAŇ Z PŘÍJMU ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE	9
2.1. ZÁKLADNÍ POJMY A SOUČASNÁ SITUACE.....	9
2.2. POJISTNÉ SOCIÁLNÍHO A ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	11
3. OSOBNÍ DŮCHODOVÁ DAŇ ZAMĚŠTNANCŮ V EVROPSKÉ UNII.....	13
3.1. HARMONIZACE	13
3.2. SOUČASNÁ SITUACE VE VYBRANÝCH STÁTECH EVROPSKÉ UNIE	14
3.2.1. <i>Francie</i>	14
3.2.2. <i>Itálie</i>	14
3.2.3. <i>Německo</i>	15
3.2.4. <i>Polsko</i>	15
3.2.5. <i>Rakousko</i>	16
3.2.6. <i>Slovensko</i>	16
3.3. POROVNÁNÍ S ČESKOU REPUBLIKOU	17
4. VÝVOJ DANĚ Z PŘÍJMU ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE	19
4.1. POPIS VÝVOJE	19
4.1.1. <i>Rok 1993</i>	19
4.1.2. <i>Rok 1994</i>	21
4.1.3. <i>Rok 1995</i>	22
4.1.4. <i>Rok 1996</i>	24
4.1.5. <i>Rok 1997</i>	25
4.1.6. <i>Rok 1998</i>	26
4.1.7. <i>Rok 1999</i>	28
4.1.8. <i>Rok 2000</i>	29
4.1.9. <i>Roky 2001, 2002 a 2003</i>	31
4.1.10. <i>Rok 2004</i>	32
4.1.11. <i>Rok 2005</i>	34
4.1.12. <i>Roky 2006 a 2007</i>	36
4.1.13. <i>Roky 2008 a 2009</i>	38
4.1.14. <i>Rok 2010</i>	40
4.1.15. <i>Rok 2011</i>	41
4.1.16. <i>Rok 2012</i>	43
4.1.17. <i>Rok 2013</i>	44
4.2. PŘÍPADOVÁ STUDIE: MODELACE VÝVOJE PRO KONKRÉTNÍ PODNIK	44
4.2.1. <i>Data</i>	45
4.2.2. <i>Sestavení výpočtů</i>	45
4.2.3. <i>Metody měření míry zdanění</i>	55
4.2.4. <i>Výsledky</i>	56
4.3. ZHODNOCENÍ VÝVOJE.....	56
ZÁVĚR	62
SUMMARY	63
POUŽITÁ LITERATURA.....	65
SEZNAM PŘÍLOH.....	71
PŘÍLOHY	72

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Sazby pojistného v roce 2013.....	12
Tabulka 2 - Sazby daně 1993.....	20
Tabulka 3 - Sazby pojistného 1993.....	20
Tabulka 4 - Sazby daně 1994.....	21
Tabulka 5 - Sazby pojistného 1994.....	22
Tabulka 6 - Sazby daně 1995.....	23
Tabulka 7 - Sazby pojistného 1995.....	23
Tabulka 8 - Sazby daně 1996.....	24
Tabulka 9 - Sazby pojistného 1996.....	25
Tabulka 10 - Sazby daně 1997.....	26
Tabulka 11 - Sazby pojistného 1997.....	26
Tabulka 12 - Sazby daně 1998.....	27
Tabulka 13 - Sazby pojistného 1998.....	28
Tabulka 14 - Sazby daně 1999.....	29
Tabulka 15 - Sazby pojistného 1999.....	29
Tabulka 16 - Sazby daně 2000.....	30
Tabulka 17 - Sazby pojistného 2000.....	31
Tabulka 18 - Sazby daně 2001 - 2003	32
Tabulka 19 - Sazby pojistného 2001 - 2003	32
Tabulka 20 - Sazby daně 2004.....	33
Tabulka 21 - Sazby pojistného 2004.....	34
Tabulka 22 - Sazby daně 2005.....	35
Tabulka 23 - Sazby pojistného 2005.....	36
Tabulka 24 - Sazby daně 2006 a 2007	37
Tabulka 25 - Sazby pojistného 2006 a 2007	37
Tabulka 26 - Sazby pojistného 2008.....	39
Tabulka 27 - Sazby pojistného 2009.....	40
Tabulka 28 - Sazby pojistného 2010.....	41
Tabulka 29 - Sazby pojistného 2011.....	43
Tabulka 30 - Sazby pojistného 2012.....	44

Seznam grafů

Graf 1 - Trh práce (Zdroj: Salanié 2003, s. 17)	6
Graf 2 - Trh práce s minimální mzdou (Zdroj: Salanié 2003, s. 19).....	7
Graf 3 - Efektivní daňová sazba ve vybraných státech (Zdroj: OECD 2013b)	17
Graf 4 - Implicitní daňová sazba ve vybraných státech (Zdroj: OECD 2013c, vlastní výpočet).....	17

Úvod

Tématem této práce je daň z příjmu ze závislé činnosti a reálný dopad legislativních změn v této oblasti, který bude zkoumán v rámci případové studie. Daň z příjmu ze závislé činnosti jsem si zvolila, protože se týká většiny obyvatel České republiky a od roku 1993 docházelo každý rok alespoň k minimální změně v právní úpravě této daně. Přečtením zákona nebo změny zákona se nelze dozvědět, jaké je skutečné daňové břemeno, které zaměstnanci musí nést. Ani daňová sazba uvedená v zákoně nic nevyovídá o skutečném daňovém zatížení. V odborné literatuře je možné najít modelaci reálného daňového zatížení, ovšem pouze pro standardizované poplatníky, kteří maximálně uplatňují slevu na děti. Toto je motivací pro modelaci reálného daňového zatížení na skutečném vzorku zaměstnanců jednoho konkrétního podniku.

Cílem této práce je namodelovat reálný dopad legislativních změn v České republice na skutečné daňové zatížení zaměstnanců s různými příjmy a navrhnout optimálnější řešení výpočtu daně. Pro výpočty použiji celkovou roční mzdu za každého zaměstnance konkrétního výrobního podniku za rok 2012. Data za každého zaměstnance obsahují kromě hrubé mzdy i uplatňované nezdanitelné části základu daně a slevy na dani. Abych mohla porovnávat zdanění v jednotlivých letech, tak data pro ostatní roky namodeluji pomocí inflace na základě dat za rok 2012. Dle příslušných zákonů sestavím a provedu výpočty odvodů ze mzdy – daně a pojistného na sociální a zdravotní pojištění placeného zaměstnancem i zaměstnavatelem. Dále provedu výpočty vybraných ukazatelů míry zdanění, které zachycují skutečnou míru zdanění, na rozdíl od daňové sazby uvedené v zákoně. Bude se jednat o efektivní daňovou sazbu, implicitní daňovou sazbu a čistou implicitní daňovou sazbu. Na závěr na základě poznatků z teorie a výsledků modelace navrhu optimálnější řešení výpočtu daně.

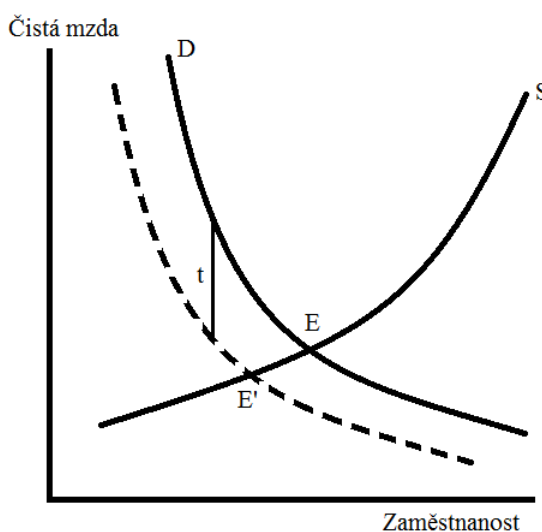
Struktura práce je následující. V první kapitole shrnuji některé vybrané poznatky z ekonomické teorie a ekonomických výzkumů. Obsahem druhé kapitoly je seznámení se základními pojmy a zákonná úprava daně z příjmu ze závislé činnosti v roce 2013 doplněná o pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Třetí kapitola představí osobní důchodovou daň zaměstnanců v rámci Evropské unie, součástí kapitoly je popis současné situace ve vybraných státech a porovnání daňového zatížení ve vybraných státech a v České republice.

Stěžejní je čtvrtá kapitola „Vývoj daně z příjmu ze závislé činnosti v České republice“, tato kapitola je členěna na další tři části. První část obsahuje přehled a analýzu vývoje daňové legislativy od roku 1993 do roku 2013. Obsahem druhé části je případová studie, která představuje nejvýznamnější část práce. Třetí část shrnuje zhodnocení vývoje na základě analýzy legislativy a výsledků případové studie. Následuje závěr, seznam literatury a přílohy.

1. Ekonomická teorie zdanění

V této kapitole se budu zabývat základními poznatky ekonomie v oblasti vlivu zdanění na trh práce. Informace jsem čerpala z knihy Salanié (2003): *The Economics of Taxation*.

Pro daňovou teorii není podstatné, jak je ve znění zákona rozloženo celkové daňové zatížení (včetně pojistného na sociální a zdravotní pojištění). Podstatné jsou celkové mzdové náklady zaměstnavatele a čistá mzda zaměstnance. Základní model trhu práce je vyobrazen na Graf 1, na ose x je vynesena zaměstnanost a na ose y čistá mzda. Křivka S představuje nabídku práce a křivka D poptávku po práci. Pokud budeme předpokládat dosažení rovnováhy v dlouhodobém časovém horizontu a nulové zdanění, tak se budeme nacházet v bodě rovnováhy E . Po zavedení zdanění s daňovou sazbou t při fixní čisté mzdě dojde k poklesu poptávky po práci a tedy posunu bodu rovnováhy do E' , kde je nižší zaměstnanost a nižší čistá mzda. Avšak celkové náklady na práci jsou vyšší, a to $(1+t)$ *čistá mzda.

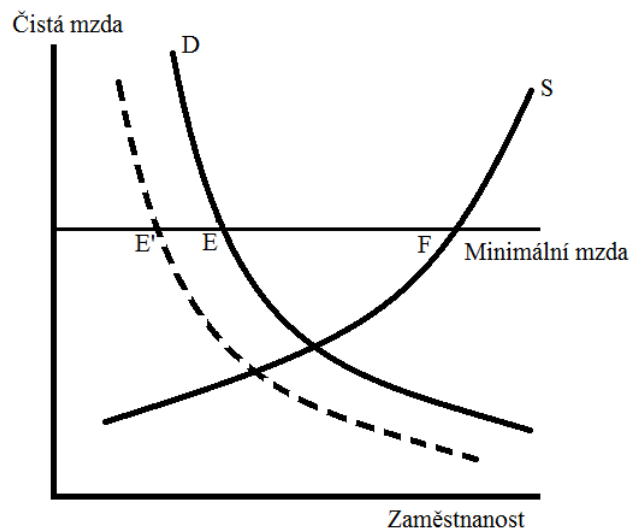

Graf 1 - Trh práce (Zdroj: Salanié 2003, s. 17)

Nyní se podíváme na situaci, kdy je v daném státě zavedena minimální mzda. Pokud je výše minimální mzdy pod úrovní bodu rovnováhy, tak na rovnovážný stav nemá vliv. Pokud je nad bodem rovnováhy, jako na Graf 2, tak se nový bod rovnováhy nachází v průniku poptávky po práci a výše minimální mzdy. Dochází tedy ke vzniku nezaměstnanosti, kterou představuje úsečka EF . V případě, že dojde k zavedení zdanění, dochází také k poklesu poptávky po práci. Jelikož mzda nemůže klesnout pod minimální mzdu, tak zůstává na úrovni minimální mzdy a dochází k výraznějšímu

poklesu zaměstnanosti. Nově tedy nezaměstnanost představuje úsečka $E'F$. Tento nárůst nezaměstnanosti se dotkne především lidí s nízkým vzděláním, a tedy s nízkými příjmy. Z toho vyplývá doporučení snížení zdanění pro poplatníky s nízkými příjmy.

Graf 2 - Trh práce s minimální mzdou (Zdroj: Salanié 2003, s. 19)

Kotlán (2013) ve své studii shrnuje, že obecně ekonomická teorie předpokládá negativní vliv zdanění na dlouhodobý ekonomický růst, zvláště pak u osobních důchodových daní a příspěvků na sociální pojištění. Z toho lze usuzovat, že úroveň zdanění mezd by měla být spíše nižší.

Tím, jak by mělo zdanění optimálně vypadat, se zabíral už Adam Smith v *Bohatství národů*. Smith stanovil čtyři kritéria optimálního zdanění – rovnost daně, jasná definice daně, rozumné rozložení výběru daně a nízké náklady. Rovnost daně znamená výši daně odpovídající platební schopnosti poplatníka. Tudíž by se dalo říci, že s rostoucím příjmem by měla růst i výše odváděné daně. Otázkou k diskusi je, zda podíl daně k příjmu by měl být konstantní nebo rostoucí s rostoucím příjmem. Jasná definice daně má eliminovat svévolný výklad znění zákona výběrcími daně, udává přesný postup výpočtu daně a definuje přesné podmínky výběru daně. Rozumným rozložením výběru daně je myšleno časové rozložení výběru daně tak, aby výsledný efekt na poplatníka byl co nejmenší a způsobil mu co nejmenší zátěž. Nízké náklady zdanění znamenají jednak nízké přímé administrativní náklady a jednak náklady, které vzniknou druhotně vlivem zdanění na ekonomiku.

Salanié (2013) přidává k těmto čtyřem základním kritériím ještě dvě další. Za prvé, zdanění by se mělo přizpůsobovat ekonomickému vývoji a mělo by tedy fungovat jako automatický stabilizátor v ekonomice. Za druhé, obyvatelům státu by mělo být jasné, kdo skutečně daň platí, na kom leží daňové břemeno.

2. Daň z příjmu ze závislé činnosti v České republice

Daň z příjmu ze závislé činnosti v České republice je osobní důchodovou daní zaměstnanců, která je upravena v § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. V této kapitole představím aktuální znění zákona pro rok 2013. Kapitola bude zakončena informacemi o pojistném sociálního a zdravotního pojištění, které tvoří výraznou část odvodů ze mzdy.

V celé práci budu hovořit o ročním zúčtování této daně, tedy všechny částky budou roční, nikoliv měsíční. Jedná se zejména o nezdánitelné části základu daně a slevy na dani.

Daň z příjmu ze závislé činnosti je podskupinou daně z příjmu fyzických osob. Předmětem daně z příjmu fyzických osob jsou, kromě příjmů ze závislé činnosti, příjmy z funkčních požitků (také § 6), příjmy z podnikání a z jiné výdělečné činnosti (§ 7), příjmy z kapitálového majetku (§ 8), příjmy z pronájmu (§ 9) a další příjmy dle § 10. Poplatníky daně jsou především fyzické osoby, které mají na území ČR bydliště nebo se zde obvykle zdržují. To znamená, že zde pobývají déle než 183 dnů v roce.

2.1. Základní pojmy a současná situace

Dle § 6 odstavce 1 zákona č. 586/1992 Sb., „příjmy ze závislé činnosti jsou:

- a) *Příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce. Těmito příjmy se rozumějí i příjmy za práci žáků a studentů z praktického výcviku,*
- b) *příjmy za práci členů družstev, společníků a jednatelů společností s ručením omezeným a komanditistů komanditních společností, a to i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce, a příjmy za práci likvidátorů,*
- c) *odměny členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob,*
- d) *příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti podle písmen a) až c) nebo funkce bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost nebo*

funkci, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nebo funkci nevykonává.“

Dále budu poplatníka s příjmy ze závislé činnosti nazývat „zaměstnancem“ a plátce příjmu budu nazývat „zaměstnavatelem“.

Základ daně jsou příjmy ze závislé činnosti zvýšené o odpovídající pojistné na sociální zabezpečení (23,8 %), příspěvek na sociální politiku zaměstnanosti (1,2 %) a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění (9 %), které platí zaměstnavatel. Povinné pojistné je zaokrouhlováno na celé koruny nahoru.

V § 15 jsou definovány nezdanitelné části základu daně. Zjednodušeně od základu daně lze tedy odečíst dary poskytnuté na veřejně prospěšné účely (pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně), úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru určených na bytové potřeby (do maximální výše 300 000 Kč za domácnost). Dále lze odečíst příspěvky na penzijní připojištění snížené o 12 000 Kč, příspěvky na penzijní pojištění a příspěvky na doplňkové penzijní spoření snížené o 12 000 Kč, za podmínky, že lze celkově odečíst maximálně 12 000 Kč. Dále lze odečíst pojistné na životní pojištění, pokud je sjednána výplata až po 60 měsících od uzavření smlouvy a po dovršení 60 let věku, maximální odečitatelná částka je znovu 12 000 Kč. Lze také odečíst členské příspěvky odborové organizaci (do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč) a platbu za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání do výše 10 000 Kč (u poplatníka se zdravotním postižením do výše 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením do výše 15 000 Kč).

Sazba daně je 15 %, daň se vypočítává ze základu daně sníženého o nezdanitelné části základu daně dle § 15. Základ daně se zaokrouhluje na celá sta korun českých dolů.

Aktuálně ještě existuje solidární zvýšení daně. Kromě daně vypočítané dle předchozího odstavce, zaměstnanec navíc zaplatí 7 % z kladného rozdílu mezi základem daně a 48násobkem průměrné mzdy. Průměrná mzda pro rok 2013 byla stanovena na 25 884 Kč měsíčně, tedy solidární zvýšení daně se týká zaměstnanců, kteří mají roční příjmy nad 1 242 432 Kč.

Od vypočtené daně se dále odečítají slevy na dani dle § 35ba. Základní slevou je sleva na poplatníka, konkrétně 24 840 Kč. Od roku 2013 tuto slevu nemohou uplatnit

poplatníci, kteří k 1. 1. pobírají starobní důchod z důchodového pojištění. Dále lze uplatnit slevu na manželku žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, pokud její příjem nepřesahuje 68 000 Kč za zdaňovací období, a to 24 840 Kč. Pokud je manželka držitelem průkazu ZTP/P, pak lze odečíst dvojnásobek. Pokud poplatník pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhé stupně, může si odečíst 2 520 Kč, pokud třetího stupně, může si odečíst 5 040 Kč. Pokud má poplatník průkaz ZTP/P, tak si odečítá 16 140 Kč. Dále studenti do 26 let si odečítají 4 020 Kč.

Slevy na dani doplním dle § 35c, který stanovuje daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti. Za dítě se v tomto zákoně považuje nezletilé dítě nebo dítě do 26 let věku, které prezenčně studuje nebo nemůže dlouhodobě vykonávat výdělečnou činnost z důvodu zdravotního stavu. Na každé dítě lze uplatnit 13 404 Kč, tato částka může být slevou na dani, daňovým bonusem nebo obojím. Daňový bonus lze uplatnit, pokud je to alespoň 100 Kč, ale maximálně do výše 60 300 Kč ročně.

Daň se platí pouze v případě, že přesáhne 200 Kč a zdanitelné příjmy jsou minimálně 15 000 Kč.

2.2. Pojistné sociálního a zdravotního pojištění

Pod pojmem pojistné sociálního pojištění se myslí pojistné na sociální zabezpečení, které se skládá z pojistného na důchodové pojištění a pojistného na nemocenské pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Tato problematika je upravena zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Pro tuto práci je důležité, že poplatníky jsou, mimo jiné, zaměstnavatelé i zaměstnanci. Vyměřovacím základem na pojistné je hrubá mzda zaměstnance, vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Výše pojistného se stanovuje procentní sazbou z vyměřovacího základu. Sazby dle zákona jsou uvedeny v tabulce níže (viz Tabulka 1). Pojistné je povinen odvádět zaměstnavatel. V současné době existuje maximální vyměřovací základ, a to 48násobek průměrné mzdy, takže pro rok 2013 to je částka 1 242 432 Kč. Z příjmů nad maximální vyměřovací základ se pojistné neodvádí.

Pojistné (všeobecného) zdravotního pojištění upravuje zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Vyměřovacím základem na pojistné je hrubá mzda zaměstnance. Výše pojistného se stanovuje procentní sazbou z vyměřovacího základu a zaokrouhluje se na celé koruny nahoru. Odvod pojistného se dělí mezi zaměstnavatele a zaměstnance. Sazby dle zákona jsou uvedeny v tabulce níže (viz Tabulka 1). Pojistné je povinen odvádět zaměstnavatel. Dále je stanoven minimální vyměřovací základ, a to minimální mzda, která je aktuálně 8 500 Kč. Tedy za každého zaměstnance musí být odvedeno nejméně 1 148 Kč. V současné době také existuje maximální vyměřovací základ, a to 72násobek průměrné mzdy, takže pro rok 2013 to je částka 1 863 648 Kč. Z příjmů nad maximální vyměřovací základ se pojistné neodvádí.

Sazby pojistného (2013)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,5 %	-	-	4,5 %	11,0 %
Zaměstnavatel	21,5 %	2,3 %	1,2 %	9,0 %	34,0 %
<i>Součet</i>	28,0 %	2,3 %	1,2 %	13,5 %	45,0 %

Tabulka 1 - Sazby pojistného v roce 2013

Lze shrnout, že za každého zaměstnance inkasuje stát 45 % jeho hrubé mzdy jako pojistné na sociální a všeobecné zdravotní pojištění a příspěvek na politiku zaměstnanosti.

3. Osobní důchodová daň zaměstnanců v Evropské unii

3.1. Harmonizace

V oblasti osobních důchodových daní došlo ke shodě, že harmonizace na úrovni Evropské unie není nezbytná a že rozhodování v této oblasti zůstane na úrovni členských států, i kdyby bylo efektivnější rozhodování na úrovni Evropské unie. Avšak legislativa jednotlivých členských států zabývající se osobními důchodovými daněmi nesmí diskriminovat na základě národnosti a nesmí omezovat čtyři základní svobody vnitřního trhu – volný pohyb osob, zboží, kapitálu a služeb. V rámci Evropské unie tedy probíhá pouze koordinace osobních důchodových daní z důvodu zachování a neomezování volného pohybu pracovníků. Jedná se o zamezení dvojího zdanění a zamezení daňových úniků.

Zamezení dvojího zdanění je ukotveno pomocí bilaterálních smluv, které většinou vycházejí ze vzorové smlouvy o zamezení dvojího zdanění OECD. Existuje snaha, aby byla vytvořena vzorová smlouva pro Evropskou unii nebo multilaterální smlouva pro všechny členské státy Evropské unie. Používání vzorové smlouvy zajišťuje jednotnou terminologii a jednotný výklad. Zamezení dvojího zdanění může být založeno buď na vyloučení zahraničních příjmů ze zdanění, nebo na zápočtu zahraniční daně. Důležitým problémem zachyceným ve smlouvách o zamezení dvojího zdanění je definice daňového rezidentství.

Koordinace v oblasti osobních důchodových daní je možná a efektivní pouze v případě, kdy dochází k vzájemnému vyměňování daňových informací. Systém výměny informací mezi administrativami jednotlivých států funguje v rámci Evropské unie velmi dobře, protože je povinný dle Směrnice Rady 2011/16/EU.

Dle Širokého (2012) existuje i tzv. negativní daňová harmonizace, a to ve formě judikátů Soudního dvora Evropské unie. Rozsudky Soudního dvora Evropské unie vykládají především primární právo Evropské unie, ve kterém jsou zakotveny některé obecné principy koordinace zdanění.

3.2.   *Současná situace ve vybraných státech Evropské unie*

Tato kapitola shrnuje základní informace o osobní důchodové dani (především zaměstnanců) v některých státech Evropské unie. Aktuálnost informací se vztahuje k roku 2012. Informace v této kapitole jsou čerpány od Zajíčkové et al. (2012).

3.2.1.   Francie

Ve Francii se daň odvádí za celou rodinu, to znamená za oba manžele a vyživované děti dohromady. Vyživované děti jsou ve Francii děti do 18 let věku, případně do 25 let věku, pokud studují. Základ daně u zaměstnanců tvoří hrubá mzda minus příspěvky na sociální zabezpečení. Příjmy ze závislé činnosti studentů do 25 let věku a do maximální výše trojnásobku minimální mzdy jsou od daně osvobozené.

Od základu daně lze odečíst nejrůznější odpočty, ovšem existuje horní hranice pro součet všech odpočtů a slev na dani pro domácnost, a to 18 000 EUR plus 6 % ze zdanitelného příjmu. Zaměstnanec si může odečíst náklady v souvislosti se zaměstnáním buď skutečné, nebo paušální ve výši 10 %. Od základu daně lze dále odečíst poplatky za členství v odborové organizaci do stanoveného limitu, částky vynaložené na penzijní připojištění do stanoveného limitu, odpočet výživného rozvedeného manžela, odpočet na závislou osobu nebo odpočet na invaliditu. Po uplatnění všech odpočtů získáme celkový čistý příjem.

Celkový čistý příjem se vydělí rodinným koeficientem, který nabývá hodnot od 1 do 6,5 na základě rodinného stavu a počtu dětí. Poté je uplatněna daňová sazba, která se pohybuje dle výše příjmu od 0 % do 41 %. Sazba 0 % se uplatňuje na příjmy do výše 5 963 EUR. Nakonec dochází znovu k úpravě pomocí rodinného koeficientu a dostáváme hrubou daňovou povinnost rodiny.

Od hrubé daňové povinnosti rodiny se odečítají různé slevy na dani, a to například sleva na poplatníka, sleva na úroky z úvěru na bydlení, sleva na dary nebo sleva na děti odstupňovaná dle věku nebo úrovně vzdělání.

3.2.2.   Itálie

V Itálii jsou daněny příjmy každého jednotlivce zvlášť. Do základu daně se u příjmů ze závislé činnosti nezapočítává pojistné na povinné sociální zabezpečení placené jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli. Od základu daně lze odečíst například

výživné placené manželovi, který s poplatníkem už nežije, platby na penzijní připojištění dle stanovených limitů a některé dary za stanovených podmínek.

Sazba daně v Itálii je také progresivní a pohybuje se od 23 % do 43 %. Navíc může být ještě navýšena dle regionu a dle obce. Dále mohou být od daňové povinnosti odečteny slevy na dani. Lze odečíst slevu na závislého manžela nebo manželku, slevu na vyživované dítě nebo slevu na závislou osobu v příbuzenském stavu, pro každou kategorii jsou stanoveny odlišné výše a podmínky slevy. Dále se uplatňuje sleva na poplatníka, sleva na výdaje, kterými mohou být výdaje na lékařskou péči, úroky z hypotečních úvěrů na bydlení, pojistné na životní nebo zdravotní pojištění, nájemné a výdaje na vzdělání vyšší než základní. Všechny výše slev jsou omezeny limity.

3.2.3. Německo

Standardně v Německu manželé daní příjmy společně, pokud si nevyberou danění oddělené. Základem daně u zaměstnanců je hrubá mzda snižovaná o související výdaje a odpočty na dani. Související výdaje u zaměstnanců jsou veškeré náklady na získání a udržení příjmů, které musí splňovat některé limity a omezení. Například výdaje na cestu do práce lze uplatnit skutečně v případě využití soukromého automobilu nebo paušální ve výši 0,3 EUR na kilometr.

Od základu daně lze odečíst 72 % příspěvků na státní důchodové pojištění nebo soukromé penzijní pojištění za stanovených podmínek, dále 88 % z pojistného na životní pojištění za stanovených podmínek, dary do 20 % příjmů poplatníka, zaplacené výživné do stanovené výše, výdaje na první odborné vzdělání a také zaplacenou církevní daň.

Sazba daně je v Německu progresivní a pohybuje se od 0 % až po 45 %. Sazba 0 % platí do výše 8 004 EUR u svobodného poplatníka, do výše dvojnásobku, tedy 16 008 EUR, u manželů. Na vypočtenou daň je posléze ještě možné uplatnit slevy na dani.

3.2.4. Polsko

V Polsku jsou všichni zaměstnanci zdaňováni jednotlivě. Základ daně je určen jako příjem ponížený o výdaje vynaložené na jeho dosažení a udržení. Od základu daně lze odečíst dary na vymezené účely do stanoveného limitu. Zajímavostí je možnost

odpočtu nákladů na internetové připojení do stanovené výše, naopak úroky z hypotečního úvěru v zásadě není možné uplatnit.

Sazba daně je progresivní a nabývá hodnot 0 %, 18 % a 32 %. Sazba 0 % se v Polsku uplatňuje na příjem do výše 3 091 PLN. Od vypočtené výše daně je možné odečíst slevy na dani, a to slevu na poplatníka a slevu na vyživované nezletilé dítě nebo dítě do 26 let věku, které prezenčně studuje.

3.2.5. Rakousko

Rakouský systém daně z příjmu fyzických osob je velmi podobný tomu českému, protože rakouský systém byl předlohou pro český. Poplatníky daně z příjmu ze závislé činnosti v Rakousku jsou jednotlivci, nedochází ke společnému zdanění. Základem daně zaměstnanců jsou samotné příjmy ze závislé činnosti. Vybraní poplatníci mohou za stanovených podmínek uplatnit paušální odpočet nebo skutečné výdaje související s příjmy, cestovní výdaje nebo výdaje související s dítětem. Daňová sazba je stanovena dle daňových pásem, vyšší sazbou daně je vždy zdaňována jen část základu daně, která přesahuje horní hranici nižšího pásma. Sazba daně se pohybuje od 0 % do 50 %, sazba 0 % se uplatňuje do výše 11 000 EUR příjmu.

Na vypočítanou daňovou povinnost lze uplatnit slevy na dani. Jedná se o slevu na domácnost odstupňovanou dle počtu dětí, zaměstnaneckou slevu, přepravní slevu a slevu pro důchodce. Vzhledem k tomu, že v Rakousku se povinně odvádí pojistné na sociální pojištění, můžou poplatníci, kteří nemají ani minimální příjem, uplatňovat nárok na negativní daň/ slevu ve výši 10 % uhrazeného pojistného na sociální pojištění. V rakouské legislativě můžeme najít ještě další slevy spíše sociálního rázu.

3.2.6. Slovensko

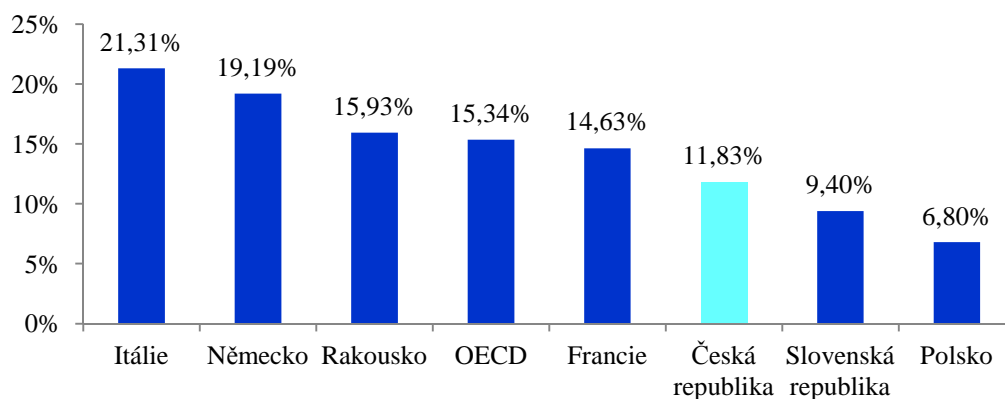
Na Slovensku se daní příjem každého jednotlivce zvlášť. Definice příjmů ze závislé činnosti je velmi podobná těm v České republice, avšak hrubá mzda jako základ daně není navyšována o pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem. Základ daně lze snížit o základní odpočet na pracovníka, který je definován ve dvojnásobí výši a odvozen z minimální mzdy. Dále je možné uplatnit odpočet na manžela nebo manželku za stanovených podmínek.

Daňová sazba na Slovensku je pouze jedna, a to ve výši 19 % z upraveného základu daně. Z vypočtené daňové povinnosti může být ještě odečteno daňové

zvýhodnění na děti, které žijí s poplatníkem ve společné domácnosti za podmínek daných zákonem.

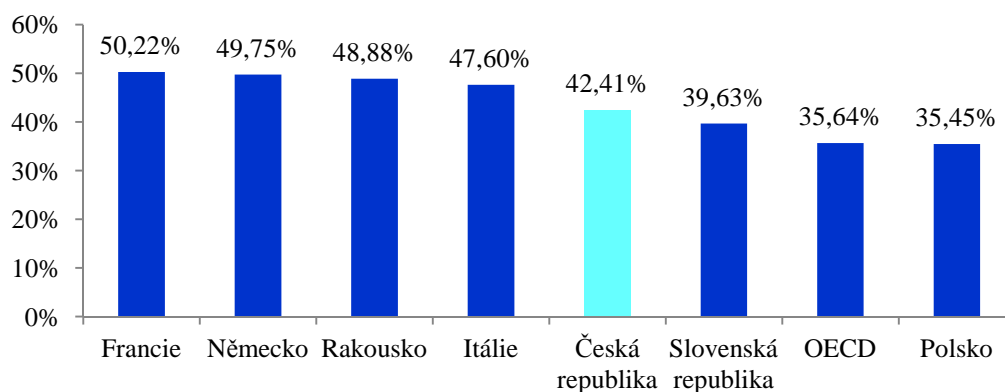
3.3. Porovnání s Českou republikou

Systémy zdanění příjmů ze závislé činnosti jsou ve většině uvedených zemí složitější než systém v České republice. Pro srovnání reálného daňového zatížení použiji data z OECD (2013a): Taxing Wages 2013. Konkrétně jsem si vybrala srovnání na základě efektivní daňové sazby, tedy daně vyjádřené v procentech hrubé mzdy, a implicitní daňové sazby, tedy daně a pojistného na sociální a zdravotní pojištění placeného zaměstnancem i zaměstnavatelem vyjádřených v procentech celkových mzdových nákladů. Oba tyto ukazatele byly vypočítány pro svobodného bezdětného pracovníka s průměrnou mzdou.

Graf 3 - Efektivní daňová sazba ve vybraných státech (Zdroj: OECD 2013b)

Dle efektivní daňové sazby bude zaměstnanec s průměrnou mzdou nejvíce zatížen daní z příjmu v Itálii (21,54 %) a nejméně v Polsku (6,92 %). Po Itálii je pořadí následující Německo, Rakousko, Francie, Česká republika a Slovenská republika.

Graf 4 - Implicitní daňová sazba ve vybraných státech (Zdroj: OECD 2013c, vlastní výpočet)

Pokud budeme hodnotit výši zdanění dle implicitní daňové sazby, tak se pořadí mírně změní. Nejvyšší odvody z průměrné mzdy jsou ve Francii (50,22 %) a nejnižší v Polsku (35,45 %). Po Francii následuje Německo, Rakousko, Itálie, Česká republika a předposlední Slovenská republika.

Lze tedy celkově zhodnotit, že v rámci uváděných zemí je zdanění příjmů ze závislé činnosti v České republice lehce podprůměrné. Efektivní daňová sazba v České republice je nižší než průměr zemí OECD, ale implicitní daňová sazba v České republice je vyšší než průměr OECD.

4. Vývoj daně z příjmu ze závislé činnosti v České republice

4.1. Popis vývoje

V této kapitole se budu zabývat vývojem daně z příjmu ze závislé činnosti v České republice. Začnu rokem 1993 a budu pokračovat až do současnosti. Významnými jsou roky 2006 a 2008, kdy došlo k výraznějším změnám zákona. Vývoj daně z příjmu bude doplněn o pojistné sociálního a zdravotního pojištění, které aktuálně tvoří velkou část odvodů ze mzdy.

Každý rok bude zahrnut v jedné podkapitole a struktura podkapitol bude následující: základ daně, nezdanitelné části základu daně, sazba daně, slevy na dani, případně bonusy, a pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Ačkoliv v některých letech docházelo ke změnám během roku, v dalších kapitolách se vždy jedná o znění k 1. 1. daného roku.

Pojistné na sociální a zdravotní pojištění se během let výrazně neměnilo. Pro další výpočty je třeba sledovat pouze změny sazeb a existenci a výši minimálního a maximálního vyměřovacího základu. Sazby pojistného na zdravotní pojištění se po celou dobu nezměnily, ale pro úplnost jsou v tabulkách sazeb pojistného uváděny v každém roce. Sazby pojistného na sociální pojištění se změnily pouze v letech 1994, 1996, 2004 a 2009, v ostatních letech bude v kapitole pouze uvedena tabulka sazeb pojistného.

4.1.1. Rok 1993

V roce 1993 byl základem daně příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné zdravotního pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec. Dále byl snížen o 200 Kčs za každý měsíc práce, těchto 200 Kčs bylo určeno na částečnou úhradu nákladů na cestu do práce, pokud popisné číslo pracoviště nebylo shodné s místem bydliště.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, kterými byly: 20 400 Kčs na poplatníka; 9 000 Kčs na vyživované dítě, nejvýše bylo možné odečíst 4 děti; 12 000 Kčs ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 20 400 Kčs; 6 000 Kčs, pokud byl poplatník částečně invalidní; 12 000 Kčs, pokud byl poplatník invalidní, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP-P, tak byla částka zvýšena na 36 000 Kčs. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního

pojištění nad 20 400 Kčs, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kčs, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně.

Základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 1993 byla sazba daně progresivní se šesti daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 2.

Sazby daně (1993)					
Ze základu daně		Daň			
od Kčs	do Kč				
0	60 000	15 %			
60 000	120 000	9 000 Kčs	+ 20 % ze základu přesahujícího	60 000 Kčs	
120 000	180 000	21 000 Kčs	+ 25 % ze základu přesahujícího	120 000 Kčs	
180 000	540 000	36 000 Kčs	+ 32 % ze základu přesahujícího	180 000 Kčs	
540 000	1 080 000	151 200 Kčs	+ 40 % ze základu přesahujícího	540 000 Kčs	
1 080 000	a výše	367 200 Kčs	+ 47 % ze základu přesahujícího	1 080 000 Kčs	

Tabulka 2 - Sazby daně 1993

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly, stejně jako minimální výše daně.

Sazby pojistného na sociální a zdravotní pojištění pro rok 1993 jsou uvedeny v tabulce níže (viz Tabulka 3). Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (26 400 Kčs). Pojistné se zaokrouhlovalo na celé koruny nahoru.

Sazby pojistného (1993)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,80 %	1,20 %	1,00 %	4,50 %	13,50 %
Zaměstnavatel	20,40 %	3,60 %	3,00 %	9,00 %	36,00 %
<i>Součet</i>	27,20 %	4,80 %	4,00 %	13,50 %	49,50 %

Tabulka 3 - Sazby pojistného 1993

4.1.2. Rok 1994

V roce 1994 nedošlo k významným změnám. Byl zrušen odpočet částky na částečnou úhradu nákladů na cestu do práce. Došlo ke změně výše některých nezdaniitelných částí daně a přibyla jedna nová, a to pro případ, že poplatník byl studentem. Dále došlo ke snížení nejvyšší sazby daně ze 47 % na 44 %.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdaniitelné části základu daně, kterými byly: 21 600 Kč na poplatníka; 10 800 Kč na vyživované dítě; 12 000 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 21 600 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP-P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 6 000 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 12 000 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 36 000 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP-P; 6 000 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 21 600 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně.

Základ daně snížený o nezdaniitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 1994 byla sazba daně progresivní se šesti daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 4.

Sazby daně (1994)			
Ze základu daně		Daň	
od Kč	do Kč		
0	60 000	15 %	
60 000	120 000	9 000 Kč + 20 % ze základu přesahujícího	60 000 Kč
120 000	180 000	21 000 Kč + 25 % ze základu přesahujícího	120 000 Kč
180 000	540 000	36 000 Kč + 32 % ze základu přesahujícího	180 000 Kč
540 000	1 080 000	151 200 Kč + 40 % ze základu přesahujícího	540 000 Kč
1 080 000	a výše	367 200 Kč + 44 % ze základu přesahujícího	1 080 000 Kč

Tabulka 4 - Sazby daně 1994

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly, stejně jako minimální výše daně.

V roce 1994 došlo ke změně sazby u příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jak u zaměstnance, tak u zaměstnavatele. Aktuální sazby pojistného na sociální a zdravotní pojištění pro rok 1994 jsou uvedeny v tabulce níže (viz Tabulka 5). Vyměřovací základ pro pojistné na důchodové zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nesměl být nižší než šestinásobek minimální mzdy, tedy 158 400 Kč. Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (26 400 Kč). Pojistné se zaokrouhlovalo na celé koruny nahoru.

Sazby pojistného (1994)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,80 %	1,20 %	0,75 %	4,50 %	13,25 %
Zaměstnavatel	20,40 %	3,60 %	2,25 %	9,00 %	35,25 %
<i>Součet</i>	27,20 %	4,80 %	3,00 %	13,50 %	48,50 %

Tabulka 5 - Sazby pojistného 1994

4.1.3. Rok 1995

V roce 1995 byla znovu změněna výše některých nezdánitelných částí daně, došlo ke snížení nejvyšší sazby daně ze 44 % na 43 % a byla zavedena minimální výše odváděné daně. Lze shrnout, že k významnějším změnám nedošlo.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdánitelné části základu daně, kterými byly: 24 000 Kč na poplatníka; 12 000 Kč na vyživované dítě, pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP-P, zvyšovala se uvedená částka na dvojnásobek; 12 000 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 24 000 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP-P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 6 000 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 12 000 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 36 000 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP-P; 6 000 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního

pojištění nad 24 000 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 1995 byla sazba daně progresivní se šesti daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 6.

Sazby daně (1995)		
od Kč	Ze základu daně do Kč	Daň
0	60 000	15 %
60 000	120 000	9 000 Kč + 20 % ze základu přesahujícího 60 000 Kč
120 000	180 000	21 000 Kč + 25 % ze základu přesahujícího 120 000 Kč
180 000	540 000	36 000 Kč + 32 % ze základu přesahujícího 180 000 Kč
540 000	1 080 000	151 200 Kč + 40 % ze základu přesahujícího 540 000 Kč
1 080 000	a výše	367 200 Kč + 43 % ze základu přesahujícího 1 080 000 Kč

Tabulka 6 - Sazby daně 1995

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 100 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 6 000 Kč.

Aktuální sazby pojistného na sociální a zdravotní pojištění pro rok 1995 jsou uvedeny v tabulce níže (viz Tabulka 7). Vyměřovací základ pro pojistné na důchodové zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nesměl být nižší než šestinásobek minimální mzdy, tedy 158 400 Kč. Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (26 400 Kč). Pojistné se zaokrouhlovalo na celé koruny nahoru.

Sazby pojistného (1995)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,80 %	1,20 %	0,75 %	4,50 %	13,25 %
Zaměstnavatel	20,40 %	3,60 %	2,25 %	9,00 %	35,25 %
<i>Součet</i>	27,20 %	4,80 %	3,00 %	13,50 %	48,50 %

Tabulka 7 - Sazby pojistného 1995

4.1.4. Rok 1996

V roce 1996 byla znovu změněna výše některých nezdánitelných částí daně a došlo ke snížení počtu daňových pásem na pět, ke změně hraničních hodnot těchto pásem a nejvyšší sazba daně byla ve výši 40 %.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdánitelné části základu daně, kterými byly: 26 400 Kč na poplatníka; 13 200 Kč na vyživované dítě, pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP-P, zvyšovala se uvedená částka na dvojnásobek; 12 000 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 26 400 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP-P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 6 000 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 12 000 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 36 000 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP-P; 6 000 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 26 400 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně.

Základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 1996 byla sazba daně progresivní s pěti daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 8.

Sazby daně (1996)			
Ze základu daně		Daň	
od Kč	do Kč		
0	84 000	15 %	
84 000	144 000	12 600 Kč + 20 % ze základu přesahujícího	84 000 Kč
144 000	204 000	24 600 Kč + 25 % ze základu přesahujícího	144 000 Kč
204 000	564 000	39 600 Kč + 32 % ze základu přesahujícího	204 000 Kč
564 000	a výše	154 800 Kč + 40 % ze základu přesahujícího	564 000 Kč

Tabulka 8 - Sazby daně 1996

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 100 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 6 000 Kč.

V roce 1996 došlo ke snížení všech sazeb pojistného na sociální pojištění s výjimkou sazby příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného zaměstnavatelem, která mírně vzrostla. Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (30 000 Kč). Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 9. Pojistné se zaokrouhlovalo na celé koruny nahoru.

Sazby pojistného (1996)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	19,50 %	3,30 %	3,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	26,00 %	4,40 %	3,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 9 - Sazby pojistného 1996

4.1.5. Rok 1997

V roce 1997 byla znovu změněna výše některých nezdánitelných částí daně a hraničních hodnot daňových pásem.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdánitelné části základu daně, kterými byly: 28 800 Kč na poplatníka; 14 400 Kč na vyživované dítě, pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP-P, zvyšovala se uvedená částka na dvojnásobek; 16 800 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 28 800 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP-P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 6 000 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 12 000 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 42 000 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP-P; 9 000 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 28 800 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 1997 byla sazba daně progresivní s pěti daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 10.

Sazby daně (1997)					
Ze základu daně		Daň			
od Kč	do Kč				
0	84 000	15 %			
84 000	168 000	12 600 Kč	+ 20 % ze základu přesahujícího	84 000 Kč	
168 000	252 000	29 400 Kč	+ 25 % ze základu přesahujícího	168 000 Kč	
252 000	756 000	50 400 Kč	+ 32 % ze základu přesahujícího	252 000 Kč	
756 000	a výše	211 680 Kč	+ 40 % ze základu přesahujícího	756 000 Kč	

Tabulka 10 - Sazby daně 1997

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 100 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 6 000 Kč.

Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (30 000 Kč).

Sazby pojistného (1997)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	Součet
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	19,50 %	3,30 %	3,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	26,00 %	4,40 %	3,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 11 - Sazby pojistného 1997

4.1.6. Rok 1998

V roce 1998 přibyla nová nezdánitelná část daně – úroky z úvěrů na bytové potřeby, dále byla znovu změněna výše některých nezdánitelných částí daně a hraničních hodnot daňových pásem.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, kterými byly: 32 040 Kč na poplatníka; 18 000 Kč na vyživované dítě, pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP-P, zvyšovala se uvedená částka na dvojnásobek; 18 240 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 32 040 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP-P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 6 000 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 12 000 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 42 000 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP-P; 9 600 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 36 000 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo nově možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 1998 byla sazba daně progresivní s pěti daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 12.

Sazby daně (1998)			
Ze základu daně		Daň	
od Kč	do Kč		
0	91 440	15 %	
91 440	183 000	13 716 Kč + 20 % ze základu přesahujícího	91 440 Kč
183 000	274 200	32 028 Kč + 25 % ze základu přesahujícího	183 000 Kč
274 200	822 600	54 828 Kč + 32 % ze základu přesahujícího	274 200 Kč
822 600	a výše	230 316 Kč + 40 % ze základu přesahujícího	822 600 Kč

Tabulka 12 - Sazby daně 1998

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 100 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 10 000 Kč.

Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (31 800 Kč).

Sazby pojistného (1998)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	19,50 %	3,30 %	3,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	26,00 %	4,40 %	3,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 13 - Sazby pojistného 1998

4.1.7. Rok 1999

Změny v roce 1999 znamenaly už tradičně zvýšení částek nezdanitelných částí daně a nové hraniční hodnoty daňových pásem.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, kterými byly: 34 920 Kč na poplatníka; 21 600 Kč na vyživované dítě, pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP-P, zvyšovala se uvedená částka na dvojnásobek; 19 884 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 34 920 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP-P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 6 540 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 13 080 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 45 780 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP-P; 10 464 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 36 000 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 1999 byla sazba daně progresivní s pěti daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 14.

Sazby daně (1999)					
Ze základu daně od Kč do Kč		Daň			
0	102 000	15 %			
102 000	204 000	15 300 Kč + 20 % ze základu přesahujícího		102 000 Kč	
204 000	312 000	35 700 Kč + 25 % ze základu přesahujícího		204 000 Kč	
312 000	1 104 000	62 700 Kč + 32 % ze základu přesahujícího		312 000 Kč	
1 104 000	a výše	316 140 Kč + 40 % ze základu přesahujícího		1 104 000 Kč	

Tabulka 14 - Sazby daně 1999

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 100 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 10 000 Kč.

Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (39 000 Kč).

Sazby pojistného (1999)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	19,50 %	3,30 %	3,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	26,00 %	4,40 %	3,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 15 - Sazby pojistného 1999

4.1.8. Rok 2000

Oproti roku 1999 se v tomto roce změnilo jen dvě věci: přibyla nezdanitelná část základu daně, a to příspěvky na penzijní připojištění, a bylo zrušeno poslední daňové pásmo, takže nejvyšší daňová sazba klesla na 32 %.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, kterými byly: 34 920 Kč na poplatníka; 21 600 Kč na vyživované dítě, pokud dítě bylo držitelem

průkazu ZTP-P, zvyšovala se uvedená částka na dvojnásobek; 19 884 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 34 920 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP-P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 6 540 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 13 080 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 45 780 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP-P; 10 464 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 36 000 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost. V tomto roce byla také nově zavedena možnost odpočtu příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem, zaplacené příspěvky byly nejdříve poníženy o 6 000 Kč a teprve poté odečteny od základu daně. Maximálně však do výše 12 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 2000 byla sazba daně progresivní se čtyřmi daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 16.

Sazby daně (2000)			
Ze základu daně		Daň	
od Kč	do Kč		
0	102 000	15 %	
102 000	204 000	15 300 Kč + 20 % ze základu přesahujícího	102 000 Kč
204 000	312 000	35 700 Kč + 25 % ze základu přesahujícího	204 000 Kč
312 000	a více	62 700 Kč + 32 % ze základu přesahujícího	312 000 Kč

Tabulka 16 - Sazby daně 2000

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 100 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 10 000 Kč.

Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (48 000 Kč).

Sazby pojistného (2000)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	19,50 %	3,30 %	3,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	26,00 %	4,40 %	3,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 17 - Sazby pojistného 2000

4.1.9. Roky 2001, 2002 a 2003

Od roku 2001 bylo možné uplatnit pojistné na soukromé životní pojištění jako nezdanitelnou část daně. Dále v tomto roce byly navýšeny ostatní nezdanitelné části daně a změnil se hraniční hodnoty daňových pásem.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, kterými byly: 38 040 Kč na poplatníka; 23 520 Kč na vyživované dítě, pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP/P, zvyšovala se uvedená částka na dvojnásobek; 21 720 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 38 040 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP/P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 7 140 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 14 280 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 50 040 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP/P; 11 400 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 38 040 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost, a také částku ve výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem. Zaplacené příspěvky byly nejdříve poníženy o 6 000 Kč a teprve poté odečteny od základu daně, maximálně však do výše

12 000 Kč. Dále byla možnost odečíst zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek daných zákonem, maximálně však 12 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V letech 2001 - 2003 byla sazba daně progresivní se čtyřmi daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 18.

Sazby daně (2001 - 2003)					
Ze základu daně		Daň			
od Kč	do Kč				
0	109 200	15 %			
109 200	218 400	16 380 Kč	+ 20 % ze základu přesahujícího	109 200 Kč	
218 400	331 200	38 220 Kč	+ 25 % ze základu přesahujícího	218 400 Kč	
331 200	a více	66 420 Kč	+ 32 % ze základu přesahujícího	331 200 Kč	

Tabulka 18 - Sazby daně 2001 - 2003

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 100 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 10 000 Kč.

Vyměřovací základ u pojistného na všeobecné zdravotní pojištění byl omezen zdola minimální mzdou (60 000 Kč, 68 400 Kč a 74 400 Kč).

Sazby pojistného (2001 - 2003)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	19,50 %	3,30 %	3,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	26,00 %	4,40 %	3,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 19 - Sazby pojistného 2001 - 2003

4.1.10. Rok 2004

Změn roku 2004 nebylo mnoho, jednalo se o zvýšení nezdánitelné části daně na vyživované dítě, vznik nové nezdánitelné části daně, a to členských příspěvků odborové organizaci, a změnila se minimální výše daně.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, kterými byly: 38 040 Kč na poplatníka; 25 560 Kč na vyživované dítě, pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP/P, zvyšovala se uvedená částka na dvojnásobek; 21 720 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 38 040 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP/P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 7 140 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 14 280 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 50 040 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP/P; 11 400 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 38 040 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost, a také částku ve výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem. Zaplacené příspěvky byly nejdříve poníženy o 6 000 Kč a teprve poté odečteny od základu daně, maximálně však do výše 12 000 Kč. Dále byla možnost odečíst zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek daných zákonem, maximálně však 12 000 Kč. V roce 2004 byla zavedena možnost odpočtu zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, avšak jen do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 2004 byla sazba daně progresivní se čtyřmi daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 20.

Sazby daně (2004)			
Ze základu daně		Daň	
od Kč	do Kč		
0	109 200	15 %	
109 200	218 400	16 380 Kč + 20 % ze základu přesahujícího	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25 % ze základu přesahujícího	218 400 Kč
331 200	a více	66 420 Kč + 32 % ze základu přesahujícího	331 200 Kč

Tabulka 20 - Sazby daně 2004

Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 200 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 15 000 Kč.

V roce 2004 došlo ke zvýšení sazby pojistného na důchodové pojištění placeného zaměstnavatelem a ke snížení sazby příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného zaměstnavatelem. Tyto změny se ovšem vykompenzovaly, takže v celkovém součtu ke změně celkové částky odváděného pojistného nedošlo. Přehled sazeb je zobrazuje Tabulka 21. Minimální vyměřovací základ pro pojistné na všeobecné zdravotní pojištění byla minimální mzda, tedy 80 400 Kč.

Sazby pojistného (2004)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	21,50 %	3,30 %	1,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	28,00 %	4,40 %	1,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 21 - Sazby pojistného 2004

4.1.11. Rok 2005

Největší změnou roku 2005 byl zánik nezdánitelné části daně na vyživované dítě a vznik slevy na dani na vyživované dítě.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdánitelné části základu daně, kterými byly: 38 040 Kč na poplatníka; 21 720 Kč na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 38 040 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP/P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 7 140 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 14 280 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 50 040 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP/P; 11 400 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 38 040 Kč, si nemohl uplatnit odpočet na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si uplatnit odpočet na poplatníka, ale snížený o vyplacený starobní důchod.

Od základu daně bylo dále možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost, a také částku ve výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem. Zaplacené příspěvky byly nejdříve poníženy o 6 000 Kč a teprve poté odečteny od základu daně, maximálně však do výše 12 000 Kč. Dále byla možnost odečíst zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek daných zákonem, maximálně však 12 000 Kč. Také existovala možnost odpočtu zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, avšak jen do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 2005 byla sazba daně progresivní se čtyřmi daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 22.

Sazby daně (2005)			
Ze základu daně		Daň	
od Kč	do Kč		
0	109 200	15 %	
109 200	218 400	16 380 Kč + 20 % ze základu přesahujícího	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25 % ze základu přesahujícího	218 400 Kč
331 200	a více	66 420 Kč + 32 % ze základu přesahujícího	331 200 Kč

Tabulka 22 - Sazby daně 2005

Bylo zavedeno první daňové zvýhodnění týkající se příjmů ze závislé činnosti, a to na vyživované dítě ve výši 6 000 Kč. Tato částka mohla být slevou na dani, daňovým bonusem nebo slevou na dani a daňovým bonusem. Pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP/P, částka se zdvojnásobovala. Daňový bonus bylo možno uplatnit, pokud se jednalo alespoň o 100 Kč. Maximální výše daňového bonusu mohla být 30 000 Kč (tedy maximálně mohl poplatník uplatnit 5 dětí).

Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 200 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 15 000 Kč.

Minimální vyměřovací základ pro pojistné na všeobecné zdravotní pojištění byla minimální mzda, tedy 86 220 Kč.

Sazby pojistného (2005)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	21,50 %	3,30 %	1,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	28,00 %	4,40 %	1,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 23 - Sazby pojistného 2005

4.1.12. Roky 2006 a 2007

Změny roku 2006 byly velmi významné. Jednak došlo ke změně hraniční hodnoty nejnižšího daňového pásma a ke změně daňových sazeb, nejnižší daňová sazba byla snížena na 12 %. A jednak z většiny nezdanitelných částí daně se staly slevy na dani.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti snížený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnanec.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, tedy od základu daně bylo možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost, a také částku ve výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem. Zaplacené příspěvky byly nejdříve poníženy o 6 000 Kč a teprve poté odečteny od základu daně, maximálně však do výše 12 000 Kč. Dále byla možnost odečíst zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek daných zákonem, maximálně však 12 000 Kč. Také existovala možnost odpočtu zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, avšak jen do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se příslušná sazba daně. V roce 2006 a 2007 byla sazba daně progresivní se čtyřmi daňovými pásmy. Přehled sazeb zobrazuje Tabulka 24.

Sazby daně (2006 a 2007)					
Ze základu daně		Daň			
od Kč	do Kč				
0	121 200	12 %			
121 200	218 400	14 544 Kč	+ 19 % ze základu přesahujícího	121 200 Kč	
218 400	331 200	33 012 Kč	+ 25 % ze základu přesahujícího	218 400 Kč	
331 200	a více	61 212 Kč	+ 32 % ze základu přesahujícího	331 200 Kč	

Tabulka 24 - Sazby daně 2006 a 2007

Nově byly v roce 2006 zavedeny slevy na dani namísto nezdanitelných částí daně, a to: 7 200 Kč na poplatníka; 4 200 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 38 040 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP/P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 1 500 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 3 000 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 9 600 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP/P; 2 400 Kč, pokud byl poplatník studentem. Poplatník, který pobíral starobní důchod z fondu sociálního pojištění nad 38 040 Kč, si nemohl uplatnit slevu na poplatníka. Pokud měl důchod nižší, mohl si slevu na poplatníka uplatnit v celé výši.

Dále si poplatník mohl uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 6 000 Kč, tato částka mohla být slevou na dani, daňovým bonusem nebo slevou na dani a daňovým bonusem. Pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP/P, částka se zdvojnásobovala. Daňový bonus bylo možno uplatnit, pokud se jednalo alespoň o 100 Kč. Maximální výše daňového bonusu mohla být 30 000 Kč (tedy maximálně bylo možné uplatnit 5 dětí).

Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 200 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 15 000 Kč. Minimální vyměřovací základ pro pojistné na všeobecné zdravotní pojištění byla minimální mzda, tedy 90 840 Kč a 96 000 Kč.

Sazby pojistného (2006 a 2007)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	Součet
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	21,50 %	3,30 %	1,20 %	9,00 %	35,00 %
Součet	28,00 %	4,40 %	1,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 25 - Sazby pojistného 2006 a 2007

4.1.13. Roky 2008 a 2009

Rok 2008 znamenal velké změny v dani z příjmu ze závislé činnosti. Od tohoto roku se změnil výpočet základu daně, čímž se základ daně pro všechny poplatníky zvýšil. Ale byla zrušena progresivní sazba daně a zavedena jednotná sazba na úrovni předchozích nejnižších sazeb. Zároveň došlo k radikálnímu navýšení slev na dani.

Naopak v roce 2009 došlo jen k jedné drobné změně, a to k navýšení maximálního možného příjmu manžela (manželky) pro uplatnění slevy na manžela (manželku).

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti zvýšený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnavatel. V praxi je tato částka nazývána jako superhrubá mzda.

Základ daně se snižoval o nezdánitelné části základu daně, tedy od základu daně bylo možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost, a také částku ve výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem. Zaplacené příspěvky byly nejdříve poníženy o 6 000 Kč a teprve poté odečteny od základu daně, maximálně však do výše 12 000 Kč. Dále byla možnost odečíst zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek daných zákonem, maximálně však 12 000 Kč. Také existovala možnost odpočtu zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, avšak jen do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč. Nezdánitelnou částí daně byly i úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání dle příslušného zákona, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem, a to do výše 10 000 Kč, u poplatníka se zdravotním postižením do výše 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením do výše 15 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se jednotná sazba daně ve výši 15 %.

Slevy na dani byly ve výši: 24 840 Kč na poplatníka; 24 840 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 38 040 Kč (68 000 Kč

v roce 2009), pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP/P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 2 520 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 5 040 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 16 140 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP/P; 4 020 Kč, pokud byl poplatník studentem.

Dále si poplatník mohl uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 10 680 Kč, tato částka mohla být slevou na dani, daňovým bonusem nebo slevou na dani a daňovým bonusem. Pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP/P, částka se zdvojnásobovala. Daňový bonus bylo možno uplatnit, pokud se jednalo alespoň o 100 Kč. Maximální výše daňového bonusu mohla být 52 200 Kč.

Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 200 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 15 000 Kč.

V roce 2008 zůstaly sazby pojistného na sociální pojištění stejné, ale byl zaveden maximální vyměřovací základ pro sociální i zdravotní pojištění ve výši 48násobku průměrné mzdy, tedy 1 034 880 Kč a 1 130 640 Kč pro rok 2009. Minimální vyměřovací základ pro pojistné na všeobecné zdravotní pojištění byla minimální mzda, tedy 96 000 Kč pro oba roky.

Změna sazeb přišla v roce 2009. Od tohoto roku zaměstnanec platí pouze pojistné na důchodové pojištění a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění. Dále došlo k mírnému snížení sazby pojistného na nemocenské pojištění placeného zaměstnavatelem.

Sazby pojistného (2008)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %	1,10 %	0,40 %	4,50 %	12,50 %
Zaměstnavatel	21,50 %	3,30 %	1,20 %	9,00 %	35,00 %
<i>Součet</i>	28,00 %	4,40 %	1,60 %	13,50 %	47,50 %

Tabulka 26 - Sazby pojistného 2008

Sazby pojistného (2009)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %			4,50 %	11,00 %
Zaměstnavatel	21,50 %	2,30 %	1,20 %	9,00 %	34,00 %
<i>Součet</i>	28,00 %	2,30 %	1,20 %	13,50 %	45,00 %

Tabulka 27 - Sazby pojistného 2009

4.1.14. Rok 2010

V roce 2010 došlo k navýšení daňového zvýhodnění na dítě.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti zvýšený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnavatel.

Základ daně se snižoval o nezdánitelné části základu daně, tedy od základu daně bylo možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost, a také částku ve výši příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem. Zaplacené příspěvky byly nejdříve poníženy o 6 000 Kč a teprve poté odečteny od základu daně, maximálně však do výše 12 000 Kč. Dále byla možnost odečíst zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek daných zákonem, maximálně však 12 000 Kč. Také existovala možnost odpočtu zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, avšak jen do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč. Nezdánitelnou částí daně byly i úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání dle příslušného zákona, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem, a to do výše 10 000 Kč, u poplatníka se zdravotním postižením do výše 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením do výše 15 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdánitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se jednotná sazba daně ve výši 15 %.

Slevy na dani byly ve výši: 24 840 Kč na poplatníka; 24 840 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 68 000 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP/P zvyšuje se částka na dvojnásobek; 2 520 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 5 040 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 16 140 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP/P; 4 020 Kč, pokud byl poplatník studentem.

Dále si poplatník mohl uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 11 604 Kč, tato částka mohla být slevou na dani, daňovým bonusem nebo slevou na dani a daňovým bonusem. Pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP/P, částka se zdvojnásobovala. Daňový bonus bylo možno uplatnit, pokud se jednalo alespoň o 100 Kč. Maximální výše daňového bonusu mohla být 52 200 Kč.

Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 200 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 15 000 Kč.

Pro rok 2010 byl maximální vyměřovací základ pro sociální i zdravotní pojištění ve výši 72násobku průměrné mzdy, tedy 1 707 048 Kč, a minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění byl ve výši minimální mzdy, tedy 96 000 Kč.

Sazby pojistného (2010)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %			4,50 %	11,00 %
Zaměstnavatel	21,50 %	2,30 %	1,20 %	9,00 %	34,00 %
<i>Součet</i>	28,00 %	2,30 %	1,20 %	13,50 %	45,00 %

Tabulka 28 - Sazby pojistného 2010

4.1.15. Rok 2011

V roce 2011 došlo k drobným úpravám v nezdanitelných částech daně a ve výši slev na dani.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti zvýšený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnavatel.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, tedy od základu daně bylo možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud

hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost, a také částku ve výši součtu příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem ponížených o 6 000 Kč a příspěvků na penzijní pojištění, maximálně do celkové výše 12 000 Kč. Dále byla možnost odečíst zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek daných zákonem, maximálně však 12 000 Kč. Také existovala možnost odpočtu zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, avšak jen do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč. Nezdánitelnou částí daně byly i úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání dle příslušného zákona, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem, a to do výše 10 000 Kč, u poplatníka se zdravotním postižením do výše 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením do výše 15 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se jednotná sazba daně ve výši 15 %.

Slevy na dani byly ve výši: 23 640 Kč na poplatníka; 24 840 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 68 000 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP/P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 2 520 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 5 040 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 16 140 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP/P; 4 020 Kč, pokud byl poplatník studentem.

Dále si poplatník mohl uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 11 604 Kč, tato částka mohla být slevou na dani, daňovým bonusem nebo slevou na dani a daňovým bonusem. Pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP/P, částka se zdvojnásobovala. Daňový bonus bylo možno uplatnit, pokud se jednalo alespoň o 100 Kč. Maximální výše daňového bonusu mohla být 52 200 Kč.

Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 200 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 15 000 Kč.

V roce 2011 byl maximální vyměřovací základ pro sociální i zdravotní pojištění ve výši 72násobku průměrné mzdy, tedy 1 781 280 Kč, a minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění byl ve výši minimální mzdy, tedy 96 000 Kč.

Sazby pojistného (2011)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %			4,50 %	11,00 %
Zaměstnavatel	21,50 %	2,30 %	1,20 %	9,00 %	34,00 %
<i>Součet</i>	28,00 %	2,30 %	1,20 %	13,50 %	45,00 %

Tabulka 29 - Sazby pojistného 2011

4.1.16. Rok 2012

V roce 2012 došlo pouze ke zpětnému navýšení slevy na poplatníka a ke změně v daňovém zvýhodnění na děti.

Základem daně byl příjem ze závislé činnosti zvýšený o pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, které byl povinen platit zaměstnavatel.

Základ daně se snižoval o nezdanitelné části základu daně, tedy od základu daně bylo možno odečíst hodnotu darů poskytnutých na přesně vymezené účely, pokud hodnota darů přesáhla 2 % základu daně anebo 1 000 Kč, nejvýše mohlo být odečteno 10 % ze základu daně. Hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce byla stanovena ve výši 2 000 Kč. Dále bylo možno odečíst částku ve výši zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, maximálně však mohlo být odečteno 300 000 Kč za domácnost, a také částku ve výši součtu příspěvků na penzijní připojištění se státním příspěvkem ponížených o 6 000 Kč a příspěvků na penzijní pojištění, maximálně do celkové výše 12 000 Kč. Dále byla možnost odečíst zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění za podmínek daných zákonem, maximálně však 12 000 Kč. Také existovala možnost odpočtu zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, avšak jen do výše 1,5 % zdanitelných příjmů, maximálně 3 000 Kč. Nezdanitelnou částí daně byly i úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání dle příslušného zákona, pokud nebyly hrazeny zaměstnavatelem, a to do výše 10 000 Kč, u poplatníka se zdravotním postižením do výše 13 000 Kč a u poplatníka s těžším zdravotním postižením do výše 15 000 Kč.

Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně se zaokrouhlil na celá sta dolů a uplatnila se jednotná sazba daně ve výši 15%.

Slevy na dani byly ve výši: 24 840 Kč na poplatníka; 24 840 Kč ročně na manželku (manžela), pokud neměla (neměl) příjmy vyšší než 68 000 Kč, pokud byla držitelkou (byl držitelem) průkazu ZTP/P zvyšovala se částka na dvojnásobek; 2 520 Kč, pokud byl poplatník částečně invalidní; 5 040 Kč, pokud byl poplatník invalidní; 16 140 Kč, pokud byl poplatník držitelem průkazu ZTP/P; 4 020 Kč, pokud byl poplatník studentem.

Dále si poplatník mohl uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 13 404 Kč, tato částka mohla být slevou na dani, daňovým bonusem nebo slevou na dani a daňovým bonusem. Pokud dítě bylo držitelem průkazu ZTP/P, částka se zdvojnásobovala. Daňový bonus bylo možno uplatnit, pokud se jednalo alespoň o 100 Kč. Maximální výše daňového bonusu mohla být 60 300 Kč.

Daň se platila pouze v případě, že přesáhla 200 Kč nebo zdanitelné příjmy byly vyšší než 15 000 Kč.

V roce 2012 byl maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění ve výši 48násobku průměrné mzdy, tedy 1 206 576 Kč, minimální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění ve výši minimální mzdy, tedy 96 000 Kč, a maximální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění ve výši 72násobku průměrné mzdy, tedy 1 809 864 Kč. Sazby pojistného zobrazuje Tabulka 30.

Sazby pojistného (2012)					
	Pojistné na důchodové pojištění	Pojistné na nemocenské pojištění	Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění	<i>Součet</i>
Zaměstnanec	6,50 %			4,50 %	11,00 %
Zaměstnavatel	21,50 %	2,30 %	1,20 %	9,00 %	34,00 %
<i>Součet</i>	28,00 %	2,30 %	1,20 %	13,50 %	45,00 %

Tabulka 30 - Sazby pojistného 2012

4.1.17. Rok 2013

Rok 2013 je popsán v kapitole „Daň z příjmu ze závislé činnosti v ČR“.

4.2. Případová studie: Modelace vývoje pro konkrétní podnik

V této kapitole nejdříve představím data, na kterých bude provedena případová studie, úpravy, které bylo nutno provést, a statistický popis upravených dat. Dále

sestavím výpočty na základě předešlé kapitoly přizpůsobené přímo pro použitá data a provedu kalkulaci. Poté představím používané ukazatele míry zdanění.

Výstupem případové studie budou vypočtené odvody ze mzdy za každého jednotlivého zaměstnance v jednotlivých letech a ukazatele míry zdanění. V závěrečné části této kapitoly shrnu výsledky výpočtů z pohledu podniku a z pohledu zaměstnanců s různými příjmy.

4.2.1. Data

neveřejná část diplomové práce

4.2.2. Sestavení výpočtů

Rok 1993

Hrubá mzda

- 13,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- $200 \cdot 12 = 2\,400$; úhrada nákladů na cestu do práce
- 20 400; nezdanitelná část základu daně na poplatníka
- $9\,000 \cdot \text{počet dětí}$; nezdanitelná část základu daně na děti
- $12\,000 \cdot \text{manželka}$; nezdanitelná část základu daně na manželku
- $6\,000 \cdot \text{invalidita}$; nezdanitelná část základu daně v případě částečné invalidity

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby.

Dary ve výpočtu nejsou uvedeny, protože odběry krve ještě nebyly zákonem vymezeny jako dar.

Rok 1994

Hrubá mzda

- 13,25 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 21 600; nezdanitelná část základu daně na poplatníka
- $10\,800 \cdot \text{počet dětí}$; nezdanitelná část základu daně na děti
- $12\,000 \cdot \text{manželka}$; nezdanitelná část základu daně na manželku
- $6\,000 \cdot \text{invalidita}$; nezdanitelná část základu daně v případě částečné invalidity

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby.

Dary ve výpočtu nejsou uvedeny, protože odběry krve ještě nebyly zákonem vymezeny jako dar.

Rok 1995

Hrubá mzda

- 13,25 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 24 000; nezdanitelná část základu daně na poplatníka
- 12 000*počet dětí; nezdanitelná část základu daně na děti
- 12 000*manželka; nezdanitelná část základu daně na manželku
- 6 000*invalidita; nezdanitelná část základu daně v případě částečné invalidity
- 6 000*student; nezdanitelná část základu daně v případě studia

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby. Pokud výsledná daň byla méně než 100, tak se neplatila.

Dary ve výpočtu nejsou uvedeny, protože odběry krve ještě nebyly zákonem vymezeny jako dar.

Rok 1996

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 26 400; nezdanitelná část základu daně na poplatníka
- 13 200*počet dětí; nezdanitelná část základu daně na děti
- 12 000*manželka; nezdanitelná část základu daně na manželku
- 6 000*invalidita; nezdanitelná část základu daně v případě částečné invalidity
- 6 000*student; nezdanitelná část základu daně v případě studia

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby. Pokud výsledná daň byla méně než 100, tak se neplatila.

Dary ve výpočtu nejsou uvedeny, protože odběry krve ještě nebyly zákonem vymezeny jako dar.

Rok 1997

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem

- 28 800; nezdaniitelná část základu daně na poplatníka
- 14 400*počet dětí; nezdaniitelná část základu daně na děti
- 16 800*manželka; nezdaniitelná část základu daně na manželku
- 6 000*invalidita; nezdaniitelná část základu daně v případě částečné invalidity
- 9 000*student; nezdaniitelná část základu daně v případě studia
- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby. Pokud výsledná daň byla méně než 100, tak se neplatila.

Rok 1998

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 32 040; nezdaniitelná část základu daně na poplatníka
- 18 000*počet dětí; nezdaniitelná část základu daně na děti
- 18 240*manželka; nezdaniitelná část základu daně na manželku
- 6 000*invalidita; nezdaniitelná část základu daně v případě částečné invalidity
- 9 600*student; nezdaniitelná část základu daně v případě studia
- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby. Pokud výsledná daň byla méně než 100, tak se neplatila.

Rok 1999

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 34 920; nezdaniitelná část základu daně na poplatníka
- 21 600*počet dětí; nezdaniitelná část základu daně na děti
- 19 884*manželka; nezdaniitelná část základu daně na manželku
- 6 540*invalidita; nezdaniitelná část základu daně v případě částečné invalidity

- 10 464*student; nezdanitelná část základu daně v případě studia
- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby. Pokud výsledná daň byla méně než 100, tak se neplatila.

Rok 2000

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 34 920; nezdaniitelná část základu daně na poplatníka
- 21 600*počet dětí; nezdaniitelná část základu daně na děti
- 19 884*manželka; nezdaniitelná část základu daně na manželku
- 6 540*invalidita; nezdaniitelná část základu daně v případě částečné invalidity
- 10 464*student; nezdaniitelná část základu daně v případě studia
- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby. Pokud výsledná daň byla méně než 100, tak se neplatila.

Rok 2001, 2002 a 2003

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 38 040; nezdaniitelná část základu daně na poplatníka
- 23 520*počet dětí; nezdaniitelná část základu daně na děti
- 21 720*manželka; nezdaniitelná část základu daně na manželku
- 7 140*invalidita; nezdaniitelná část základu daně v případě částečné invalidity
- 11 400*student; nezdaniitelná část základu daně v případě studia
- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby. Pokud výsledná daň byla méně než 100, tak se neplatila.

Rok 2004

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 38 040; nezdaniitelná část základu daně na poplatníka
- 25 560*počet dětí; nezdaniitelná část základu daně na děti
- 21 720*manželka; nezdaniitelná část základu daně na manželku
- 7 140*invalidita; nezdaniitelná část základu daně v případě částečné invalidity
- 11 400*student; nezdaniitelná část základu daně v případě studia
- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby. Pokud výsledná daň byla méně než 200, tak se neplatila.

Rok 2005

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- 38 040; nezdaniitelná část základu daně na poplatníka
- 21 720*manželka; nezdaniitelná část základu daně na manželku
- 7 140*invalidita; nezdaniitelná část základu daně v případě částečné invalidity
- 11 400*student; nezdaniitelná část základu daně v případě studia
- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby.

- 6 000*počet dětí; sleva (daňový bonus) na děti

Pokud výsledná daň byla méně než 200 a více než -100, tak daňová povinnost byla nulová. Pokud výsledná daň byla méně než -100, tak absolutní hodnota byla vyplacena jako daňový bonus.

Rok 2006 a 2007

Hrubá mzda

- 12,5 %; pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem
- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění příslušné daňové sazby.

- 7 200; sleva na poplatníka
- 4 200*manželka; sleva na manželku
- 1 500*invalidita; sleva v případě částečné invalidity
- 2 400*student; sleva v případě studia

Pokud je výsledek záporný, tak se pokračuje s nulou.

- 6 000*počet dětí; sleva (daňový bonus) na děti

Pokud výsledná daň byla méně než 200 a více než -100, tak daňová povinnost byla nulová. Pokud výsledná daň byla méně než -100, tak absolutní hodnota byla vyplacena jako daňový bonus.

Rok 2008

Hrubá mzda + 35 % (pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem)

- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)

- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění daňové sazby 15 %.

- 24 840; sleva na poplatníka
- 24 840*manželka; sleva na manželku
- 2 520*invalidita; sleva v případě částečné invalidity
- 4 020*student; sleva v případě studia

Pokud je výsledek záporný, tak se pokračuje s nulou.

- 10 680*počet dětí; sleva (daňový bonus) na děti

Pokud výsledná daň byla méně než 200 a více než -100, tak daňová povinnost byla nulová. Pokud výsledná daň byla méně než -100, tak absolutní hodnota byla vyplacena jako daňový bonus.

Rok 2009

Hrubá mzda + 34 % (pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem)

- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění daňové sazby 15 %.

- 24 840; sleva na poplatníka
- 24 840*manželka; sleva na manželku
- 2 520*invalidita; sleva v případě částečné invalidity
- 4 020*student; sleva v případě studia

Pokud je výsledek záporný, tak se pokračuje s nulou.

- 10 680*počet dětí; sleva (daňový bonus) na děti

Pokud výsledná daň byla méně než 200 a více než -100, tak daňová povinnost byla nulová. Pokud výsledná daň byla méně než -100, tak absolutní hodnota byla vyplacena jako daňový bonus.

Rok 2010

Hrubá mzda + 34 % (pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem)

- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění daňové sazby 15 %.

- 24 840; sleva na poplatníka
- 24 840*manželka; sleva na manželku
- 2 520*invalidita; sleva v případě částečné invalidity
- 4 020*student; sleva v případě studia

Pokud je výsledek záporný, tak se pokračuje s nulou.

- 11 604*počet dětí; sleva (daňový bonus) na děti

Pokud výsledná daň byla méně než 200 a více než -100, tak daňová povinnost byla nulová. Pokud výsledná daň byla méně než -100, tak absolutní hodnota byla vyplacena jako daňový bonus.

Rok 2011

Hrubá mzda + 34 % (pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem)

- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění daňové sazby 15 %.

- 23 640; sleva na poplatníka

- 24 840*manželka; sleva na manželku
- 2 520*invalidita; sleva v případě částečné invalidity
- 4 020*student; sleva v případě studia

Pokud je výsledek záporný, tak se pokračuje s nulou.

- 11 604*počet dětí; sleva (daňový bonus) na děti

Pokud výsledná daň byla méně než 200 a více než -100, tak daňová povinnost byla nulová. Pokud výsledná daň byla méně než -100, tak absolutní hodnota byla vyplacena jako daňový bonus.

Rok 2012

Hrubá mzda + 34 % (pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem)

- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 6 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění daňové sazby 15 %.

- 24 840; sleva na poplatníka
- 24 840*manželka; sleva na manželku
- 2 520*invalidita; sleva v případě částečné invalidity
- 4 020*student; sleva v případě studia

Pokud je výsledek záporný, tak se pokračuje s nulou.

- 13 404*počet dětí; sleva (daňový bonus) na děti

Pokud výsledná daň byla méně než 200 a více než -100, tak daňová povinnost byla nulová. Pokud výsledná daň byla méně než -100, tak absolutní hodnota byla vyplacena jako daňový bonus.

Rok 2013

Hrubá mzda + 34 % (pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem)

- dary (v našem případě se jednalo o 2 000 Kč za každý odběr krve), maximálně 10 % ze základu daně
- úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně 300 000)
- (příspěvky na penzijní připojištění – 12 000) (maximálně 12 000)
- pojistné na životní pojištění (maximálně 12 000)
- příspěvky odborové organizaci (maximálně 1,5 % zdanitelných příjmů nebo 3 000)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění daňové sazby 15 %. Pokud rozdíl mezi základem daně a 48násobkem průměrné mzdy je kladný, tak se přičítá 7 % z tohoto rozdílu.

- 24 840; sleva na poplatníka
- 24 840*manželka; sleva na manželku
- 2 520*invalidita; sleva v případě částečné invalidity
- 4 020*student; sleva v případě studia

Pokud je výsledek záporný, tak se pokračuje s nulou.

- 13 404*počet dětí; sleva (daňový bonus) na děti

Pokud výsledná daň byla méně než 200 a více než -100, tak daňová povinnost byla nulová. Pokud výsledná daň byla méně než -100, tak absolutní hodnota byla vyplacena jako daňový bonus.

4.2.3. Metody měření míry zdanění

Jedním z cílů této práce je popsání a zhodnocení reálného dopadu legislativních změn na míru zdanění práce zaměstnanců. K tomuto účelu nelze použít samotnou daňovou sazbu, která je uvedena v zákoně. A to z důvodu mnoha nezdanitelných položek a slev na dani, které výši výsledné daňové povinnosti výrazně změní.

V odborné literatuře se používá několik přístupů k porovnávání míry zdanění ať už v čase, nebo mezi státy. Jednou z možností je použití tzv. daňové kvóty. Daňová kvóta vyjadřuje podíl daňových výnosů na nominálním hrubém domácím produktu a používá se především pro porovnání celkového daňového zatížení v jednotlivých zemích. Další používanou veličinou je efektivní daňová sazba, která udává podíl daňové povinnosti k hrubé mzdě. Často se také hovoří o tzv. daňovém klínu nebo také implicitní daňové sazbě na práci. Tato veličina je vypočítána jako součet daně a odvodů na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem i zaměstnavatelem k celkovým mzdovým nákladům na zaměstnance. V České republice se celkové mzdové náklady na

zaměstnanec skládají z hrubé mzdy a odvodů na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem. Většinou se všechny tyto veličiny udávají v procentech.

V této práci používám především efektivní daňovou sazbu a implicitní daňovou sazbu na práci. Dále si definuji ještě čistou implicitní daňovou sazbu na práci, která představuje podíl daně k celkovým mzdovým nákladům na zaměstnanec. Tuto veličinu použiji k srovnání s implicitní daňovou sazbou a zhodnocení významnosti odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

Odborná literatura se také zabývá mírou progresivity daně. Daň je definována jako progresivní, pokud míra zdanění roste s výší mzdy. Pokud míra zdanění klesá s výší mzdy, tak daň je regresivní. A v případě, že míra zdanění je konstantní pro všechny výše mzdy, tak daň je proporcionální. Existují různé ukazatele progresivity, ale v další analýze bude dostačující určovat progresivitu na základě průběhu grafů a výše uvedených definic.

4.2.4. Výsledky

neveřejná část diplomové práce

4.3. Zhodnocení vývoje

Každý rok, od roku 1993 do roku 2013, docházelo v České republice alespoň k minimální změně zdanění. Ve většině let došlo ke změně výše nezdanitelných částí daně nebo slev na dani. Níže shrnu ostatní změny v daných letech a jejich reálný dopad na míru zdanění. Nejvýznamnějším rokem změn byl rok 2008. Dále zhodnotím vývoj zdanění s pomocí efektivní daňové sazby a představím návrh optimálnějšího řešení výpočtu daně z příjmu ze závislé činnosti.

Rok 1993 je pro tuto práci rokem výchozím. V tomto roce se základ daně počítal jako hrubá mzda mínus pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnancem. Také to byl jediný rok, kdy bylo možné odečíst paušální náklady na cestu do práce. Nezdanitelné části daně byly na poplatníka, na vyživované dítě, na manželku (manžela), na částečnou invaliditu, plnou invaliditu a ZTP-P. Dále bylo možné odečíst hodnotu darů. V roce 1993 byla sazba daně progresivní se šesti daňovými pásmy a maximální sazbou 47 %. Slevy na dani týkající se příjmů ze závislé činnosti neexistovaly. Od roku 1993 do současnosti existuje minimální vyměřovací základ pro pojistné na zdravotní pojištění, a to ve výši minimální mzdy.

V roce 1994 byl přidán odpočet pro studenty a snížena nejvyšší daňová sazba ze 47 % na 44 %. Dále byla snížena sazba pojistného na sociální a zdravotní pojištění dohromady o 1 % (o 0,75 % placeného zaměstnavatelem a o 0,25 % placeného zaměstnancem). Změnou, která měla největší vliv na reálnou míru zdanění, bylo zavedení minimálního vyměřovacího základu pro výpočet pojistného na sociální pojištění ve výši 6násobku minimální mzdy pouze pro roky 1994 a 1995. Z pohledu efektivní daňové sazby došlo ke snížení míry zdanění poplatníků s nižší mzdou z důvodu způsobu výpočtu základu daně. Avšak z pohledu implicitní daňové sazby došlo k výraznému nárůstu daňového zatížení těchto poplatníků a daňové zatížení se stalo regresivním s rostoucím příjmem až do výše příjmů kolem 159 000 Kč, pak bylo opět progresivní.

V roce 1995 byla snížena nejvyšší daňová sazba ze 44 % na 43 %, což nemělo výraznější efekt na míru zdanění.

V roce 1996 dochází k snížení počtu daňových pásem ze šesti na pět, tedy nejvyšší daňová sazba klesla na 40 %. Dále byla snížena sazba pojistného na sociální a zdravotní pojištění dohromady o 1 % (o 0,25 % placeného zaměstnavatelem a o 0,75 % placeného zaměstnancem), tedy došlo k snížení daňového zatížení z pohledu implicitní daňové sazby pro všechny zaměstnance.

V roce 1998 byl zaveden odpočet úroků z úvěrů na bydlení.

Odpočet příspěvků na penzijní pojištění vznikl v roce 2000, v tomto roce byl také snížen počet daňových pásem na čtyři a nejvyšší daňová sazba tedy klesla ze 40 % na 32 %, což způsobilo trošku výraznější pokles daňového zatížení poplatníků s příjmy nad 1 104 000 Kč, tedy došlo ke snížení progresivity daně.

V roce 2001 byl zaveden odpočet pojistného na životní pojištění a v roce 2004 byl zaveden odpočet členských příspěvků odborové organizaci. Roku 2005 došlo ke změně v odpočtu na děti, z nezdánitelné části daně se stala sleva na dani. Reálně se výše odpočtu zvýšila, tedy daňové zatížení poplatníků, kteří si uplatňovali děti, kleslo, dokonce v některých případech došlo k vzniku daňového bonusu.

Rok 2006 byl významný, protože došlo k převedení většiny nezdánitelných částí daně na slevy na dani, dále také byla snížena nejnižší daňová sazba na 12 %. Díky snížení nejnižší sazby daně došlo k celkovému poklesu míry zdanění všech zaměstnanců a reálně také došlo k navýšení odpočtů daně.

Velká daňová reforma proběhla v roce 2008. Byla provedena změna výpočtu základu daně na tzv. superhrubou mzdu, která se skládá z hrubé mzdy navýšené o pojistné na sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem, dále byla zavedena jednotná daňová sazba 15 % a došlo k výraznému navýšení slev na dani. Významnou změnou bylo také zavedení maximálních vyměřovacích základů pro výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění ve výši 48násobku průměrné mzdy.

Objem vybrané daně z příjmu ze závislé činnosti v České republice v tomto roce poklesl, ale důvodem nebylo pouze zavedení jednotné daňové sazby ve výši 15 %. Zavedení nízké jednotné sazby vysvětluje jen část poklesu efektivní daňové sazby. Reálně nedošlo k změně sazeb na 15 % z důvodu současné změny výpočtu daňového základu. Pokud bych daňovou sazbu měla vyjádřit tak, aby byla porovnatelná s předchozími lety, uvažovala bych 23,14 % (současný základ/původní základ*aktuální sazba = $1,35/0,875 \cdot 0,15 = 0,2314$). Teoreticky tedy mělo dojít k nárůstu daňového zatížení zaměstnanců s nejnižšími příjmy a mírnému poklesu daňového zatížení zaměstnanců s nejvyššími příjmy. Ve skutečnosti došlo k poklesu daňového zatížení zaměstnanců s nízkými příjmy, a to z důvodu velkého nárůstu výše daňových odpočtů včetně slevy na poplatníka. V případě zaměstnanců s vysokými příjmy došlo k výraznějšímu poklesu, částečně tedy z důvodu snížení daňové sazby, ale především z důvodu zavedení maximálních vyměřovacích základů pro pojistné na sociální a zdravotní pojištění v kombinaci se změnou výpočtu základu daně. Toto opatření má tak velký efekt, že zdanění se mění na degresivní od výše maximálních vyměřovacích základů.

Lze tedy konstatovat, že důvodem snížení objemu daně v České republice nebylo zavedení nízké jednotné daňové sazby, ale spíše navýšení daňových odpočtů (včetně slevy na poplatníka) a zavedení maximálních vyměřovacích základů. Je také možné, že část poklesu byla způsobena i dopady finanční krize.

Cílem reformy byl více transparentní systém zdanění. Hrdlička (2010) ve své studii poukazuje na celkem nízké samotné daňové zatížení, které ovšem velmi naroste, pokud přičteme i pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Ze srovnání s jinými státy vyplývá, že úlevy na děti v českém daňovém systému jsou velmi výrazně vyšší než jinde a vytvářejí velké rozdíly v implicitní daňové sazbě mezi bezdětnými poplatníky a poplatníky s dětmi (Hrdlička 2010).

V roce 2009 byla snížena sazba pojistného na sociální a zdravotní pojištění dohromady o 2,5 % (o 1 % placeného zaměstnavatelem a o 1,5 % placeného zaměstnancem). Výsledkem bylo snížení daňového zatížení z pohledu implicitní daňové sazby pro téměř všechny zaměstnance.

Zvýšení maximálních vyměřovacích základů pro výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění na 72násobek průměrné mzdy proběhlo v roce 2010. V roce 2012 byl maximální vyměřovací základ pro výpočet pojistného na sociální pojištění znovu snížen na 48násobek průměrné mzdy, pro zdravotní pojištění zůstává nezměněn.

Dále se pokusím o globální shrnutí vývoje zdanění s pomocí efektivní daňové sazby. Pokud budu uvažovat efektivní daňovou sazbu bez zahrnutí nezdanitelných částí daně a slev na dani, s výjimkou té na poplatníka, tak lze shrnout, že míra zdanění pro jednotlivé příjmové kategorie se v letech 1993 – 2005 téměř vůbec nezměnila (viz graf v příloze č. 4). Došlo pouze k dočasnému poklesu daňového zatížení poplatníků s nižšími mzdami v letech 1994 a 1995 z důvodu zavedení minimálního vyměřovacího základu pro výpočet pojistného na sociální pojištění. Jedinou trvalou změnou byl pokles efektivní daňové sazby v roce 2000 pro zaměstnance s nejvyšší mzdou, ale v letech 2000 – 2005 už se žádná další změna neodehrála.

Vývoj míry zdanění zaměstnanců s nejvyššími příjmy v letech 2006 – 2007 byl stejný jako do roku 2005, od roku 2008 je ovlivněn zavedením maximálního vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení, míra zdanění se pro příjmy nad maximální vyměřovací základ stává regresivní. Vývoj míry zdanění v letech 2006 – 2013 lze pro ostatní zaměstnance rozdělit na tři etapy: 2006 – 2007, 2008 – 2010 a 2011 – 2013. V první etapě došlo k celkovému poklesu míry zdanění, avšak pokles pro poplatníky s nižší mzdou byl nejvyšší. V druhé etapě došlo k ještě radikálnějšímu poklesu pro poplatníky se mzdou do 230 000 Kč ročně, přičemž dochází k dosažení i nulového zdanění pro poplatníky s velmi nízkými příjmy. Naopak ve třetí etapě míra zdanění mírně vzrostla pro většinu poplatníků. (Grafické znázornění v příloze č. 5).

Pokud bych uvažovala efektivní daňovou sazbu včetně započtení nezdanitelných částí daně a slev na dani, lze konstatovat, že v průběhu času rozdíl v míře zdanění poplatníka, který odpočty uplatňoval, a poplatníka, který je neuplatňoval, výrazně narůstaly. Od roku 2005 v některých případech se dokonce daň stává negativní díky daňovému bonusu na děti.

Dle daňové teorie v ekonomice se zavedenou minimální mzdou by mělo docházet ke snížení zdanění pro poplatníky s nízkými příjmy. Celkově zdanění mezd by mělo být nižší oproti jiným typům daní, protože dle empirických výzkumů zdanění mezd má negativní vliv na ekonomický růst. Důležitá je také jasná definice daně a rovnost daně. Dle mého názoru také dochází k přílišnému propojení daňové a sociální politiky, tedy myslím si, že míra sociálních aspektů při výpočtu daně je příliš vysoká.

Na základě těchto předpokladů jsem navrhla řešení daně z příjmu ze závislé činnosti, které by mělo být optimálnější. Vycházela jsem ze schématu roku 2013. Návrh výpočtu:

Hrubá mzda

- dary, maximálně 10 % ze základu daně
- 120 000; nezdanitelná část základu daně na poplatníka
- 66 000*počet dětí; nezdanitelná část základu daně na děti (max. 5 dětí)

Zaokrouhlení na celá sta dolů a uplatnění daňové sazby 20 %.

neveřejná část diplomové práce

Jak je vidět z grafů (**neveřejná část diplomové práce**), navržená změna ve výpočtu daně v podstatě nemění efektivní daňovou sazbu bez započítaných odpočtů na dani, s výjimkou nejvyšších příjmů, kde rozdíl je způsoben solidární daní. Zrušení některých odpočtů daně a daňového bonusu na dítě v navrženém řešení výpočtu daně má za následek snížení rozdílů míry zdanění mezi poplatníky s podobnými příjmy a také eliminaci negativní daně.

Kvůli zachování rovnosti daňového zatížení bych ještě navrhla zrušení maximálních vyměřovacích základů pro výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění, ovšem tohle je spíše otázka z oblasti sociální politiky, proto jsem ji do návrhu nezahrnula.

Shrnu-li výše popsané, tak lze konstatovat, že změny zdanění příjmu ze závislé činnosti neměly velký efekt na reálné daňové zatížení s výjimkou zaměstnanců s nejnižšími a nejvyššími příjmy. Výjimkou byl rok 2008, kdy proběhla velká daňová reforma. Největší vliv na výši daňového zatížení mají slevy na dani a také minimální a maximální vyměřovací základy pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Dle efektivní daňové sazby reálné daňové zatížení mírně klesalo díky nárůstu daňových odpočtů, pokud by neexistovaly daňové odpočty, reálné daňové zatížení by bylo téměř

konstantní. To platí pro poplatníky s výjimkou těch s nejvyššími a nejnižšími příjmy. Pro poplatníky daně tedy vývoj byl potěšující, protože podíl čisté mzdy na hrubé mzdě v čase rostl.

Závěr

Cílem této práce bylo namodelovat reálný dopad legislativních změn v České republice na skutečné daňové zatížení zaměstnanců s různými příjmy a navrhnout optimálnější řešení výpočtu daně. K analýze jsem použila celkovou roční mzdu za každého zaměstnance konkrétního výrobního podniku za rok 2012. Součástí dat byly i uplatňované nezdanitelné části základu daně a slevy na dani u každého jednotlivce. Mzdy pro ostatní roky jsem namodelovala z výchozího souboru pomocí inflace. Dle příslušných zákonů jsem sestavila a provedla výpočty odvodů ze mzdy – daně a pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Pro zhodnocení reálného dopadu legislativy jsem zkonstruovala efektivní daňovou sazbu, implicitní daňovou sazbu a čistou implicitní daňovou sazbu, které, na rozdíl od daňové sazby uvedené v zákoně, zachycují skutečnou míru zdanění.

Z výsledků výpočtů plyne, že největší vliv na výši daňového zatížení mají daňové odpočty a také minimální a maximální vyměřovací základy pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Vzhledem k množství změn v daňových zákonech bylo překvapující, že, pokud by neexistovaly daňové odpočty, reálné daňové zatížení by bylo pro většinu zaměstnanců (s výjimkou těch s nejnižšími a nejvyššími příjmy) dle efektivní daňové sazby v čase téměř konstantní. Ve skutečnosti, z pohledu efektivní daňové sazby, daňové zatížení mírně klesalo právě díky nárůstu daňových odpočtů. Vývoj daňového zatížení byl pro poplatníky příznivý, takže podíl čisté mzdy na hrubé mzdě v čase rostl. Z výsledků také vyplývá, že nejvyšší rozdíly v daňovém zatížení mezi zaměstnanci jsou způsobeny uplatňováním a neuplatňováním daňových odpočtů. Nejčastější a největší dopad má sleva na děti.

Na základě poznatků z teorie a výsledků modelace jsem navrhla řešení výpočtu daně vycházející ze stavu roku 2013. Návrh v podstatě nemění efektivní daňovou sazbu bez započítaných odpočtů na dani, s výjimkou odbourání nárůstu z důvodu solidární daně. Daňové odpočty jsou omezeny na nezdanitelné části daně na poplatníka a na děti a dále možnost odpočtu darů. Důsledkem omezení daňových odpočtů je snížení rozdílů míry zdanění mezi poplatníky s podobnými příjmy a odstranění negativní daně. Z důvodu zachování rovnosti daňového zatížení bych ještě navrhla zrušení maximálních vyměřovacích základů pro výpočet pojistného na sociální a zdravotní pojištění.

Ve výzkumné literatuře je skutečné daňové zatížení analyzováno pouze pro standardizované poplatníky, typicky pro poplatníka s průměrnou mzdou a dvěma dětmi. Například OECD (2013a) zkoumá poplatníky s 50 % - 250 % průměrné mzdy a různým počtem dětí. V této práci jsem skutečné daňové zatížení namodelovala pro poplatníky s minimální mzdou až se mzdou ve výši více než desetinásobku průměrné mzdy a různými kombinacemi uplatňovaných daňových úlev. Výsledkem je reálný dopad legislativních změn na celou šíři poplatníků, což by mohlo být lepším podkladem pro tvorbu legislativy.

Zajímavým pokračováním této práce by bylo její rozšíření o transfery domácnostem, tedy celý systém sociálních dávek a příspěvků. Z důvodu mnoha sociálních aspektů ve zdanění příjmů by při tvorbě daňové legislativy mělo docházet k interakci se sociální politikou. V ideálním případě by sociální a daňová politika měla být vytvářena v souladu, pokud by tomu tak nebylo, měl by podíl sociálních daňových odpočtů být snížen na minimum.

Summary

The aim of this work was to model the real impact of legislative changes in the Czech Republic on the actual tax burden of employees with different incomes and to propose more optimal solution of tax calculation. For the analysis I used total annual salary for each employee in a concrete production company in 2012. The data also included information about applied tax allowances and tax reliefs for each individual. Wages for other years were modelled from the default data set using inflation. According to relevant laws, I set up and carried out calculations of payroll taxes - tax and social and health security contributions. To assess the real impact of legislation I designed an effective tax rate, implicit tax rate and net implicit tax rate which, unlike the tax rates specified in laws, show the true level of tax burden.

The results of the calculations showed that tax deductions and minimum and maximum base for social and health security contributions had the greatest influence on the tax rate. Given the number of changes in the tax laws it was surprising that in the absence of tax deductions the real tax burden, according to the effective tax rate, would be almost constant in time for most employees (except those with the lowest and highest income). In fact, the tax burden declined slightly thanks to an increase in tax deductions. Evolution of the tax burden for taxpayers was favourable, so the share of net earnings

on gross wages grew over time. The results also show that the biggest differences in tax burden among employees are due to the (non) application of tax deductions. The most common is the deduction on children. It has also the greatest impact.

On the basis of the theory and modelling results, I proposed a solution of tax calculation based on the year 2013. The proposal does not substantially change the effective tax rate (without tax deductions) except for the elimination of the increase due to the solidarity tax. Tax deductions are limited to the ones based on the taxpayer and on number of children and donations. As a result of reduction of tax deductions the difference in taxation between taxpayers with similar incomes was reduced and negative tax was eliminated. In order to maintain equality of tax burden I propose the abolition of the maximum bases for the calculation of social and health security contributions.

In the research literature, the actual tax burden is analyzed only for standardized taxpayers, typically the taxpayer with the average wage and two children. For example, OECD (2013a) explores the taxpayers with 50 % - 250 % of the average wage and different number of children. In this work, I modelled the actual tax burden for taxpayers with the minimum wage to the wage of more than ten times the average wage, and various combinations of applied tax reliefs. The result, therefore, is the real impact of legislative changes on the whole range of taxpayers, which could be used for preparing new legislation.

An interesting continuation of this work would be the extension to transfers to households, i.e. the system of social benefits and contributions. Because of the many social aspects of taxation there should be interaction with social policy during the creation of tax legislation. Ideally, social and tax policy should be developed together, if it were not so, the proportion of social tax deductions should be reduced to a minimum.

Použitá literatura

BRYN, Bert, Stephen MATTHEWS a Jeffrey OWENS (2011). Tax Reform Trends in OECD Countries. In: *OECD Taxation Working Papers* [online]. No. 1: OECD Publishing. DOI: 10.1787/5kg3h0xxmz8t-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/tax-reform-trends-in-oecd-countries_5kg3h0xxmz8t-en

BRYN, Bert (2011). Wage Income Tax Reforms and Changes in Tax Burdens: 2000-2009. In: *OECD Taxation Working Papers* [online]. No. 10: OECD Publishing. DOI: 10.1787/5kg3h0s9fm5c-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/wage-income-tax-reforms-and-changes-in-tax-burdens-2000-2009_5kg3h0s9fm5c-en

HRDLIČKA, Zdeněk et al. (2010). Further Advancing Pro-growth Tax and Benefit Reform in the Czech Republic. In: *OECD Economics Department Working Papers* [online]. No. 758: OECD Publishing. DOI: 10.1787/5kmh5gmx8h9p-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/further-advancing-pro-growth-tax-and-benefit-reform-in-the-czech-republic_5kmh5gmx8h9p-en

KINKOR, Jiří (1994). Měření daňové progresivity. *Finance a úvěr*. Praha: Karlova univerzita v Praze, roč. 44, č. 9, s. 455-462.

KOTLÁN, Igor a Zuzana MACHOVÁ (2013). *Konstrukce alternativního ukazatele daňového zatížení na základě Saatyho metody a jeho využití v růstových modelech*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky. ISBN 978-808-6729-831.

NERUDOVÁ, Danuše (2008). *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: ASPI, 257 s. ISBN 978-80-7357-386-7.

OECD (2006). *Fundamental reform of personal income tax*. OECD Tax Policy Studies, No. 13. Paris: OECD Publishing. ISBN 978-926-4025-783.

OECD (2013a). *Taxing Wages 2013* [online]. OECD Publishing. ISBN 9789264193376. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/taxing-wages-2013_tax_wages-2013-en

OECD (2013b). Percentage of gross wage earnings paid in income tax and employee social security contributions, 2012. In: *Taxing Wages 2013*. OECD Publishing. DOI: 10.1787/tax_wages-2013-graph5-en

OECD (2013c). Comparison of total tax wedge. In: *Taxing Wages 2013*. OECD Publishing. DOI: 10.1787/tax_wages-2013-table1-en

Rámcová strategie konkurenceschopnosti. 1. upr. vyd. Editor Michal Mejstřík. Praha: Úřad vlády České republiky, Národní ekonomická rada vlády (NERV), 2011, 307 s. ISBN 978-80-7440-050-6.

SALANIÉ, Bernard (c2003). *The Economics of Taxation*. Cambridge, Mass.: MIT Press, vii, 226 p. ISBN 02-621-9486-4.

ŠIROKÝ, Jan (2012). *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 27 členských států EU a Chorvatska, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU*. 5. vydání. Praha: Linde, 400 s. ISBN 978-80-7201-881-9.

TORRES, Carolina, Kirsti MELLBYE a Bert BRYS (2012). Trends in Personal Income Tax and Employee Social Security Contribution Schedules. In: *OECD Taxation Working Papers* [online]. No. 12: OECD Publishing. DOI: 10.1787/5k95qw9633vf-en. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/trends-in-personal-income-tax-and-employee-social-security-contribution-schedules_5k95qw9633vf-en

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ (2012). *Daňový systém ČR 2012*. 11. aktualiz. vyd. Praha: 1. VOX, 368 s. *Ekonomie* (1. VOX). ISBN 978-80-87480-05-2.

ZAJÍČKOVÁ, Miroslava, Radim BOHÁČ a Igor VEČEŘ (2012). *Základ daně z příjmů a DPH ve vybraných státech EU z pohledu daňové harmonizace*. Vyd. 1. Praha: Leges, 470 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-21-2.

Nařízení vlády č. 227/1995 Sb., kterým se stanoví pro účely důchodového pojištění výše všeobecných vyměřovacích základů za období před rokem 1995 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 1994.

Nařízení vlády č. 255/1996 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 1995 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 1995 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 254/1997 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 1996 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 1996 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 234/1998 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 1997 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 1997 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 228/1999 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 1998 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 1998 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 375/2000 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 1999 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 1999 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 346/2001 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2000 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2000 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 439/2002 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2001 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 489/2002 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2001.

Nařízení vlády č. 338/2003 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2002 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2002 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 521/2004 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2003 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2003 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 414/2005 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2004 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2004 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 462/2006 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2005 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2005 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 257/2007 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2006 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2006 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 365/2008 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2007 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2007 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Nařízení vlády č. 339/2009 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2008 a výše přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2008.

Nařízení vlády č. 283/2010 Sb., kterým se pro účely důchodového pojištění stanoví výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2009 a výše přepočítacího

koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2009 a upravují částky pro stanovení výpočtového základu.

Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 286/2011 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2010, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2010, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2012 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2012 a o zvýšení důchodů v roce 2012.

Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 324/2012 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2011, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2011, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2013 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2013 a o zvýšení důchodů v roce 2013.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Pokyn GFŘ D-6 čj. 32320/11-31, k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění.

Tab. 03.04 Míra inflace, vývoj spotřebitelských cen vybraných výrobků. In: *Český statistický úřad* [online]. 2014 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/cr_od_roku_1989#03

Eurostat [online]. 2014 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>

Vývoj inkasa vybraných daní v ČR v letech 1993-2013. In: *Finanční správa* [online]. 2014 [cit. 2014-05-07]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

Ministerstvo financí ČR [online]. 2014 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: www.mfcr.cz

Přehled o vývoji částek minimální mzdy. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2013 [cit. 2014-05-03]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/871>

EVROPSKÁ KOMISE. *Taxation and Customs Union* [online]. 2014 [cit. 2014-05-07]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/index_en.htm

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Efektivní daňová sazba všech zaměstnanců ve všech letech (graf)
- Příloha č. 2: Efektivní daňová sazba všech zaměstnanců pro vybrané roky (graf)
- Příloha č. 3: Implicitní daňová sazba všech zaměstnanců pro vybrané roky (graf)
- Příloha č. 4: Efektivní daňová sazba všech zaměstnanců (bez slev) pro roky 1993 – 2005 (graf)
- Příloha č. 5: Efektivní daňová sazba všech zaměstnanců (bez slev) pro roky 2005 – 2013 (graf)
- Příloha č. 6: Soubor s daty a veškerými výpočty (přiložené CD - soubor xlsx)

Přílohy

neveřejná část diplomové práce